

AS Harju Elekter

Majandusaasta aruanne 2003

2003. aasta MAJANDUSAASTA ARUANNE

Ärinimi	AS Harju Elekter
Põhitegevusala:	elektrotehniliste ning telekommunikatsiooni seadmete projekteerimine, tootmine ja turustamine
Äriregistri number:	10029524
Aadress:	Paldiski mnt.31, 76 606 Keila
Telefon:	372 67 47 400
Faks:	372 67 47 401
Elektronpost:	he@he.ee
Interneti kodulehekülg:	www.harjuelekter.ee
Tegevjuht:	Andres Allikmäe
Audiitor:	KPMG Estonia
Majandusaasta algus:	01. jaanuar 2003
Majandusaasta lõpp:	31. detsember 2003
Majandusaasta aruandele lisatud dokumendid:	<ul style="list-style-type: none"> • audiitori järeldusotsus • kasumijaotamise ettepanek

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
<i>Juhatuse deklaratsioon</i>	9
<i>Bilanss</i>	10
<i>Kasumiaruanne</i>	12
<i>Rahavoogude aruanne</i>	13
<i>Omakapitali muutuste aruanne</i>	14
<i>Lisa nr. 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused</i>	15
<i>Lisa nr. 2. Arvestuspõhimõtete muutuse mõju eelmise perioodi jaotamata kasumile seisuga 01.01.2003</i>	20
<i>Lisa nr. 3. Maksud</i>	20
<i>Lisa nr. 4. Nõuded ostjate vastu</i>	21
<i>Lisa nr. 5. Varud</i>	21
<i>Lisa nr. 6. Tütarettevõtete aktsiad</i>	21
<i>Lisa nr. 7. Sidusettevõtete aktsiad</i>	23
<i>Lisa nr. 8. Muud pikaajalised aktsiad</i>	24
<i>Lisa nr. 9. Antud pikaajalised laenud</i>	24
<i>Lisa nr. 10. Kinnisvarainvesteeringud</i>	25
<i>Lisa nr. 11. Materiaalse põhivara liikumine</i>	26
<i>Lisa nr. 12. Immateriaalne põhivara</i>	27
<i>Lisa nr. 13. Kapitalirent</i>	27
<i>Lisa nr. 14. Kasutusrent</i>	28
<i>Lisa nr. 15. Pikaajalised kohustused</i>	28
<i>Lisa nr. 16. Dividendi tulumaks</i>	29
<i>Lisa nr. 17. Aktsiakapital</i>	29
<i>Lisa nr. 18. Segmendiaruanne</i>	30
<i>Lisa nr. 19. Müügitulud</i>	32
<i>Lisa nr. 20. Ühekordsed finantstulud</i>	33
<i>Lisa nr. 21. Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta</i>	33
<i>Lisa nr. 22. Laenude tagatised ja panditud vara</i>	33
<i>Lisa nr. 23. Potentsiaalsed kohustused</i>	34
<i>Lisa nr. 24. Tehingud seotud osapooltega</i>	34
<i>Lisa nr. 25. AS Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmete osalus</i>	36
<i>Lisa nr. 26. Üle 5% aktsiatega määratud hääli omavad aktsionärid</i>	36
Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2003.a.majandusaasta aruandele	37
Audiitori järeldusotsus	38
Kasumi jaotamise ettepanek	39

TEGEVUSARUANNE 2003

Kontserni struktuur ja muudatused selles

2003.a. aruandes on ridarealt konsolideeritud ASi Harju Elekter (konsolideeriva üksuse) ning tema tütarettevõtjate finantsnäitajad ja laiendatud kapitaliosalise meetodil sidusettevõtete tulemused. Harju Elekter omab seisuga 31.12.03 olulisi osalusi järgmistes äriühingutes:

			31.12.03 osalus %	31.12.02 osalus %
AS Eltek	tütarettevõtja	Eesti	100,0 %	100,0 %
Satmatic OY	tütarettevõtja	Soome	100,0 %	100,0 %
Rifas UAB	tütarettevõtja	Leedu	51,0 %	0,0 %
AS Keila Kaabel	sidusettevõtja	Eesti	34,0 %	41,2 %
AS Saajos Balti	sidusettevõtja	Eesti	33,3 %	33,3 %
PKC Group OY	portfelliinvesteering	Soome	10,6 %	11,6 %

1. oktoobril 2003 ostis Harju Elekter 51%-lise osaluse Leedu firmas UAB Rifas, makstes aktsiate eest ning UAB Rifas'e aktsiakapitali laienduseks kokku 10,6 miljonit krooni. UAB Rifase põhitegevus on elektrienergia juhtimis- ja jaotus-keskuste valmistamine ja müük ning tööstusautomaatikaseadmete projekteerimine ja paigaldamine.

Juulis müüs Harju Elekter 105 AS Keila Kaabel aktsiat. Vastavalt aktsionäride erakorralisele üldkoosoleku otsusele korraldati enamusomanikule Draka NK Cablesile suunatud ASi Keila Kaabel aktsiaemissioon, emiteerides 200 uut aktsiat. Pärast emissiooni ja aktsiate müüki on Keila Kaabli aktsiakapital 26 miljonit krooni, mis jaguneb osapoolte vahel järgmiselt: 34% Harju Elekter ja 66% Draka NK Cables. Keila Kaabli aktsia müügist laekus Harju Elektrile 8,7 miljonit krooni.

2003.a. ostis Harju Elekter 9 tuhat PKC Group Oyj aktsiat, makstes investeeringu eest 1,1 miljonit krooni ja müüs 40 tuhat aktsiat. Müügist laekus 11,6 miljonit krooni. PKC Group OY maksis 2003.a. dividende 4,6 ja sidusettevõtte Keila Kaabel 3,0 (2002.a: vastavalt 2,1 ja 1,7) miljonit krooni.

Majanduskeskkond ja selle mõjutused

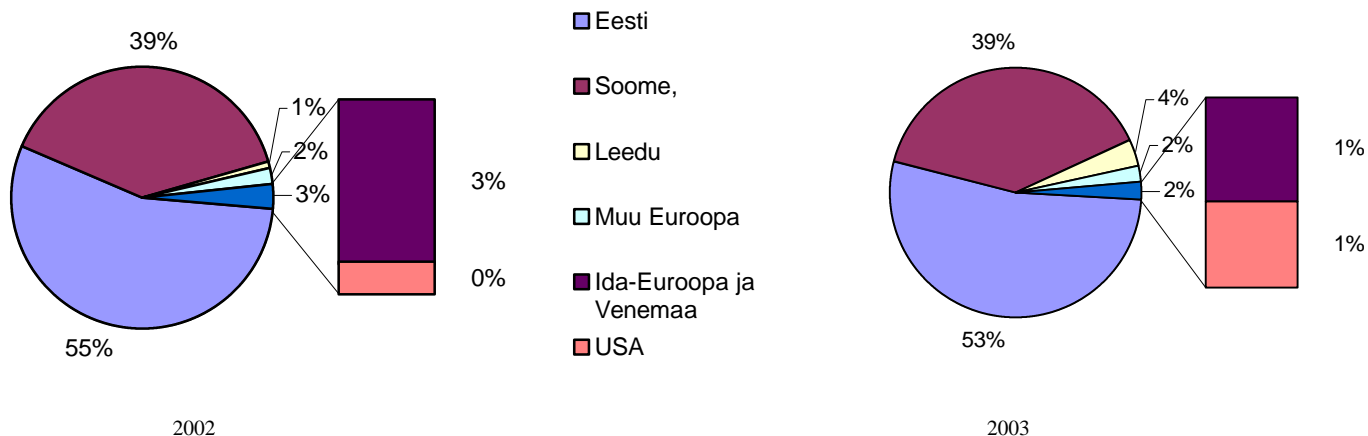
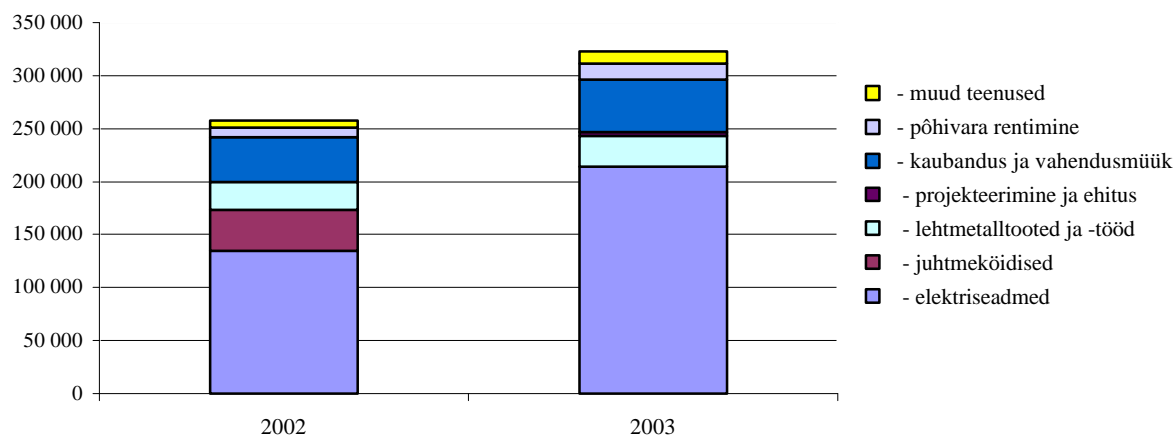
2003.a oli Eestis, vaatamata üldisele maailmamajanduse olukorrale, taas kord kiire kasvu aasta. SKP kasvas 4,4-4,8% ja tarbijahinnaindeks vaid 1,3%. Pikas perspektiivis tugevdavad meie ärikeskkonda Eesti (ka Läti, Leedu) otsus ühineda Euroopa Liidu ja NATOga. Mõlemad sündmused on juba avaldanud positiivset mõju Eesti reitingule. Jätkuvalt on suurenenud regiooni tehtavate välisinvesteeringute maht, kasvanud on riigi atraktiivsus ja usaldusväärsus. Liberaalne maksupoliitika ja 2002. a käivitunud pensionireformi hoogne käivitumine on kogunud positiivset tagasisidet nii riigisiselt kui väljastpoolt. Otsest mõju Harju Elektri tegevusele avaldas ehitustegevuse kasv Eestis. Ehitushinna indeks kasvas 3,7%.

Maailmamajandus jõudis 2003.a teisel poolel kauaoodatud taastumisfaasi algusse: üldine majanduslik olukord nii USAs kui Aasias paranes jätkuvalt. Kuigi Euroopa kasvunäitajad jäid analüütikute ootuste mõnevõrra alla, oli Skandinaavia riikide ja Baltimaade arengutempo eurotsooni kõrgemaid.

2003.a kindlustasid Harju Elektri kontserni ettevõtted oma positsioone nii sise- kui lähiturgudel. ASi Harju Elekter on orienteeritud ehitusele ja renoveerimisele, eelkõige elektriehituses kasutatavatele toodetele. Lisaks traditsioonilisele ehitusele on kasvanud infrastruktuuri arendamiseks mõeldud toodete osakaal. Möödunud majandusaastal jätkus tõus elektriehituses. Suure müügi mahuga kasvu tegid läbi Elektriseadmete tehase poolt valmistatavad elektrienergia jaotussektori tooted.

Käive ja eksport

Konsolideerimisgrupi 2003.a. müügitulu oli 342,3 (2002: 271,2) miljonit krooni, juurdekasv 26,2%. Müük Eesti turule kasvas 20,1%, moodustades konsolideeritud käibest 52,8% (2002: 55,5%). Müük välisturgudele oli 161,5 (2002: 120,8) miljonit krooni, sealhulgas Soome turule 134,2 (2002: 104,7) miljonit krooni. Müük Leedu turule kasvas võrreldes eelmise aastaga 10 miljoni krooni võrra.

Kontserni käive turgude kaupa**Tegevusalad ja tooted**

Elektriseadmete tootmine ja müük kasvas 2003.a. 60% e. 80 miljonit krooni. 50 miljonit krooni selle tootegrupi mahu kasvust andis Soome ja 5 miljonit krooni Leedu tütarfirma. Elektriseadmete tehase toodangu osas on juurdekasv 20%.

Kontserni müügitulude jaotust nii turgude kui ka toodete ja tegevusalade järgi on kahel viimasel aastal mõjutanud struktuurimuudatused kontsernis. 1. oktoobril 2003 ostis Harju Elekter enamusosaluse Leedu firmas Rifas UAB, kelle IV kvartali konsolideeritud käive sisaldub konsolideerimisgrupi 2003.a. müügituludes. 2002.a. septembris osteti 100%line osalus Soome tütarfirmas Satmatic ning juulis müüdi Autojuhtmete tehas. Lisainformatsioon tütarettevõtete kohta on esitatud lisas 6.

Renditulude tõus on 2003.a. saavutatud rendipindade kasvu arvelt.

Kasum

Kontserni 2003.a. puhaskasum oli 175,5 (2002: 53,3) miljonit krooni. Puhaskasumi rentaabluseks kujunes 51,2% (2002: 19,7%).

Kontserni 12 kuu ärikasum oli 19,9 (2002: 15,5) miljonit krooni, kasvades 28,1%. Grupi käiberentaabluseks kujunes 5,8% (2002: 5,7%) ja emaettevõtjal 8,8% (2002: 7,5%). Emaettevõtja 2003.a. ärikasum oli 18,1 (2002: 14,3) miljonit krooni.

Tulem finantstegevusest oli 155,8 (2002: 7,2) miljonit krooni. Alates 1. jaanuarist 2003 hinnatakse PKC aktsiaid bilansis turuhinnas. 31.12.2002 lõppenud majandusaasta viimase kauplemispäeva kurss Helsingi Börsil oli 7,10 eurot, 31.12.03 seisuga oli see aga 21,20 eurot. Turuhinna tõus oli seega 3-kordne. PKC Group Oyj aktsiate ümberhindlusest tekkis täiendavat finantstulu 12 kuuga kokku 137,9 miljonit krooni. Uute investeeringute finantseerimiseks müüs Harju Elekter septembris ja oktoobris kokku 40 tuhat PKC Grupi aktsiat, millelt saadi täiendavat finantstulu 3,0 miljonit krooni. Ühekordne finantstulu ASi Keila Kaabel aktsiate müügist 2003.a. juulis oli 7,1 miljonit krooni.

Investeeringud ja finantseerimine

Aruandeperioodil investeeriti kontsernis materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse kokku 50,6 (2002: 14,0) miljonit krooni. Suuremad investeeringud olid kinnisvarasse ja tootmishoonetesse kokku 40,0 miljonit krooni, tootmisseadmetesse ja litsentsidesse kokku 3,6 miljonit krooni.

Juunis käivitati sidusettevõtte AS Keila Kaabel tehase laiendusprojekt, mis vastavalt äriplaanile kahekordistab tehase toodangu müüki järgneva kahe aasta jooksul. Harju Elekter investeeris tootmispindade laiendusse, vajalikud seadmed ja *know-how* tarnis Draka NK Cables. Juurdeehitus valmis 2003.a. lõpus.

AS Harju Elekter ehitas PKC Eestile uue 4500 m² suuruse tootmishoone, mis anti ettevõtte käsutusse 2003.a. III kvartalis. PKC Eesti rendib Harju Elektrilt tootmispindasid alates 2002.aasta juulist.

Harju Elektrile kuuluvad kinnistud Keilas 10,5 ha ja Haapsalus 1,5 ha, millel on investeeringute järgselt tootmis-, lao- ja kontoripindasid kokku 47 000 m² ulatuses.

PKC Eestile ja Keila Kaablile tehtavate juurdeehituste finantseerimiseks võttis Harju Elekter pankadest pikaajalist laenu kokku 21,6 miljonit krooni. Kapitalirendi korras soetati kontsernis tootmisseadmeid kokku 2,1 miljoni krooni väärtuses. Pikaajalist laenu ja kapitalirendi põhimakseid on aruandeperioodil tagastatud 8,5 (2002: 8,6) miljonit krooni. 2002.a. eest maksti aktsionäridele dividende 10,8 (2002.a. 7,6) miljonit krooni, millega ASile Harju Elekter tulumaksukohustust ei kaasnenud.

Arendustegevus

Kontsernis panustati jätkuvalt tootearendusse ja tootmisprotsessi efektiivsuse tõstmisesse. Harju Elektris kavandatud betoonkorpusega komplektalajaam HEKA läbis edukalt katsetused rahvusvaheliselt akrediteeritud energeetikainstituudis, mille tulemusena tootele väljastati sertifikaat, mis tõendab vastavust Euroopa Liidu standarditele. Alustati komplektalajaama uue mudeli konstrueerimise, juurutamise ja katsetusteks ette valmistamisega.

2003.a jätkus keskpinge võimsuslülitiga jaotusseadme tootmisesse juurutamine. Laiendati tooterühma nomenklatuuri ja leiti lahendused telejuhtimise ja telemeetria tarbeks. Madalpingesüsteemide valdkonnas alustati Elektriseadmete tehases Siemens OY-lt HE tütarettevõttele siirdunud valmistus- ja müügiõiguse alusel sertifitseeritud toodete juurutamisega. Seoses suurenenud projekteerimismahtudega on Elektriseadmete tehases loodud täiendavad tootearendusinseneride töökohad.

Harju Elektri tütarettevõtetes Satmatic Oy ja Rifas UAB juurutati ISO 9001:2000 standardile vastav kvaliteedijuhtimissüsteem. Satmatic juurutas ISO-projekti raames ka elektroonilise tellimuste käsitlemise ja andmete edastamise süsteemi, mis tagab optimaalse töökorralduse kaudu lühema tarneaja ja toodete nõutava kvaliteedi. Rahvusvaheline sertifitseerimisbüroo BVQI omistas tütarettevõtetele kvaliteedisertifikaadi ISO9001:2000.

Tütarettevõtte Eltek keskendus enim telekommunikatsioonisektori tooterühma mudelite täiustamisele ja uuendamisele ning nende tootmisesse juurutamisele.

Kontserni arenduskulud kokku olid 2003.a. 5,4 (2002: 3,6) miljonit krooni.

Personal ja palgad

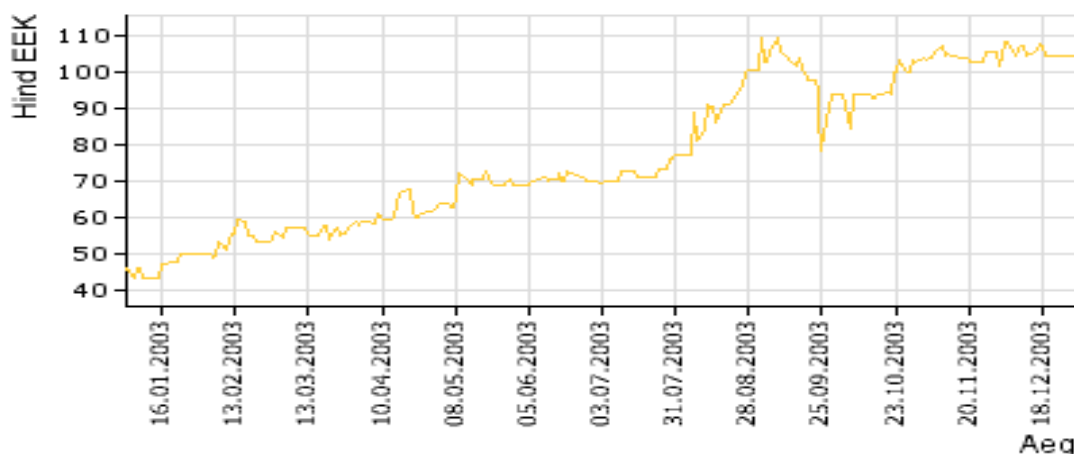
2003.a. oli töötajate keskmine arv kontsernis 302 (2002: 351), sh. emaettevõttes 175 (2002: 273). Bilansipäeva 31.12.2003 seisuga oli töötajate arv kontsernis 353, sh. emaettevõttes 181. Eestis töötas 240, Soomes 51 ja Leedus 62 kontserni töötajat. Olulise muutuse töötajate arvus tingis Leedu tütarettevõtte Rifas ost (+ 62 inimest).

Kontserni personalist oli töölisi 218 ning insener-tehnilisi ja juhtivtöötajaid 135. Hariduse järgi töötab kontserni Eesti ettevõtetes 42 kõrg-, 161 kesk- ja keskeri- ning 37 põhiharidusega töötajat ja neile maksti töö- ja puhkusetasude ning preemiatena välja 31,9 (2002: 42,1) miljonit krooni, sh. emaettevõttes 24,6 (2002: 29,0) miljonit krooni. Sotsiaalmakse arvestati kokku 10,5 (2002: 12,2) miljonit krooni. Tööjõukulud olid 2002. aastal suuremad seetõttu, et I poolaastal kuulus kontserni koosseisu ka hiljem võõrandatud AS AJT Harju Elekter.

Aksia ja aktsionärid

Harju Elektri aktsiakapital 54,0 miljonit krooni jaguneb 5,4 miljoniks nimeliseks lihtaktsiaks (HAE1T) nimiväärtusega 10 krooni. Alates 30. septembrist 1997 on ettevõtte aktsiad noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsi lisa- ning 17.02.2003 põhinimekirjas. 2003.a. kaubeldi Harju Elektri aktsiatega 371,6 (2002: 120,6) miljoni krooni eest. Omanikku vahetas ja käibes ringles 118,5 % aktsiatest, kokku 6,4 (2002: 4,65) miljonit aktsiat. Madalaima hinnaga tehing börsil tehti väärtusel 43,03 (2002: 28,48) krooni ja kõrgeima hinnaga tehing 109,53 (2002: 45,69) krooni tasemel. Aktsia keskmiseks hinnaks kujunes 78,54 (2002: 33,69) krooni. 2003.a. viimase kauplemispäeva sulgemishind oli 104,83 (2002: 45,69) krooni. Aktsia hind kasvas aastaga 129,4%, TALSE 285,65 punktini e. 34,44%.

HAE1T 01.01.2003.-01.01.2004.

Seisuga 31.12.2003 oli ASil Harju Elekter 450 aktsionäri. 72,4% aktsiatest oli Eesti ja 27,6 % välisaktsionäride omanduses; 61,4 % aktsiatest üksikisikute ning 38,6% äriühingute, pankade ja fondide valduses. Puhaskasum aktsia kohta oli 32,49 (2002: 9,86) krooni.

Juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku maksta 2003.a. eest aktsionäridele dividende 4,00 krooni aktsia kohta, kokku 21,6 miljonit krooni.

Nõukogu, juhatus ja audiitorid

Harju Elektri nõukogu on viieliikmeline. Nõukogu esimees on Endel Palla, kes tegutseb ka ASi Harju Elekter arendusdirektorina. Nõukogu liikmed on Ain Kabal – Kabal&Partners OÜ jurist, Lembit Kirsme – ASi Harju KEK nõukogu esimees, Madis Talgre – ASi Harju KEK juhatuse esimees ja Triinu Tombak – Maailmapanga konsultant. Nõukogu liikmetele makstud tasu koos sotsiaalmaksuga oli kokku 606 tuhat krooni.

Aktsiaseltsi juhatus on neljaliikmeline. Juhatuses esimees Andres Allikmäe töötab firmas peadirektorina. Juhatuses liikmed on Lembit Libe – peaökonomist, Ülo Merisalu – Elektriseadmete tehase direktor ja Karin Padjus – pearaamatupidaja. Kõik juhatuse liikmed kuuluvad firma tegevjuhtkonda. Juhatuses liikmetele eraldi tasu ei maksta.

Aktsiaseltsi audiitoriteks 2003.aastal olid valitud firma KPMG Estonia audiitorid: Andris Jegers ja Indrek Alliksaar.

Firma tegevus aastal 2004

Kontserni turupositsiooni kindlustamine ja turuosa laiendamine Balti riikides ja Soomes. Tootmisvõimsuse ja –ressursside valmisoleku kindlustamine seoses Euroopa Liiduga liitumisest ning Balti mere regiooni majandusruumi kujunemisest tingitud suureneva nõudlusega.

Keskendumine põhitegevusalale: elektrimaterjalide ja –seadmete ning telekommunikatsiooni-sektori toodete kavandamine, tootmine ja turustamine.

Harju Elektri Eesti, Soome ja Leedu elektriseadmete tootmisüksuste tihe koostöö. Kohaliku tootja eeliste kasutamine. Tootesortimendi optimeerimine ja standardiseerimine.

Elektriseadmete tehase tootearendusosakonna tegevuse intensiivistamine toodangu jätkuvaks uuendamiseks, katsetuste läbiviimiseks ning litsentside hankimiseks vastavalt rahvusvahelistele standarditele.

Tasakaalustatud jätkuv areng kõrvaltegevusaladel - lehtmetsa töötlemine, kaubandustegevus ja kinnisvarahaldus.

Elektriseadmete tehase lehtmetsa tehnoloogia täiustamine ja investeeringud uude lehtmetsa-keskusesse ja värviliini, eesmärgiga välja arendada metallitsehhi, mille tootmisvõimsus rahuldab kontserni Eesti, Soome ja Leedu elektriseadmete tehaste vajadused.

Kaubandusgrupi tegevuse laiendamine nii geograafiliselt kui maaletoodavate tooterühmade lisandumise läbi. Elektriseadmete tehase väike- ja keskmise suurusega klientidele kavandatud seeriatoodangu – väike elektrilbid ja nende operatiivne komplekteerimine, kilpide korpused jms. - müügi suurendamine läbi kaubandusgrupi kaupluste.

Aktiivne investorsuhete arendamine.

Finantskokkuvõte viimase 5 a. kohta

Kontsern	2003	*2002	2001	2000	1999
Kasumiaruanne perioodi kohta (1000 EEK)					
Realiseerimise netokäive	342 348	271 212	195 495	205 641	158 396
Ärikasum	19 911	15 494	11 604	17 031	13 375
Aruandeaasta puhaskasum	175 461	53 254	20 742	29 176	22 095
Bilanss perioodi lõpu seisuga (1000 EEK)					
Käibevara kokku	109 780	83 270	56 718	51 272	49 410
Põhivara kokku	373 297	194 504	119 845	114 010	88 087
KOKKU varad	483 077	277 774	176 563	165 282	137 497
Kokku omakapital	389 212	224 552	125 413	111 650	87 874
Suhtarvud					
Müügitulude juurdekasvutempo (%)	26,23	38,73	-4,93	29,83	-1,79
Varade juurdekasvutempo (%)	73,91	57,32	6,81	20,21	21,75
Omakapitali juurdekasvutempo (%)	73,33	79,05	12,33	27,06	26,66
Käibe ärirentaablus (%)	5,82	5,71	5,94	8,28	8,44
Käibe puhasrentaablus (%)	51,25	19,64	10,61	14,19	13,95
Vara puhasrentaablus (%)	46,12	23,44	12,14	19,27	17,65
Omakapitali puhasrentaablus (%)	57,18	30,43	17,50	29,25	28,10
Soliidsuskordaja (korda)	0,81	0,76	0,71	0,68	0,64
Maksevõime kordaja (korda)	1,80	1,63	1,46	1,43	1,63
Likviidsuskordaja (korda)	1,01	0,87	0,81	0,80	1,07
Varude suurus (päeva)	54,37	52,96	54,70	42,93	54,96
Keskmine rahalaekumise aeg (päeva)	35,29	29,02	28,32	23,27	25,93
Kreditoorne võlg hankijatele (päeva)	32,65	28,23	27,56	25,00	26,70
Lühiajaline raha ringlus (päeva)	57,01	53,75	55,46	41,20	54,20
Omakapital aktsia kohta (EEK)	56,83	32,40	21,95	18,47	14,56
Puhaskasum aktsia kohta (EEK)	32,49	9,86	3,84	5,40	4,09
Dividend aktsia kohta (EEK)	**4,00	2,00	1,40	1,20	1,00
Käibe ärirentaablus	= Ärikasum/Netokäive*100				
Käibe puhasrentaablus	= Puhaskasum/Netokäive*100				
Omakapital aktsia kohta	= Omakapital(keskmine)/Aktsiate arvuga(perioodi keskmine)				
Vara puhasrentaablus	= Puhaskasum/Keskmine vara*100				
Omakapitali puhasrentaablus	= Puhaskasum/Keskmine omakapital*100				
Soliidsuskordaja	= Omakapital/Varad				
Maksevõime kordaja	= Käibevara/Lühiajalised kohustused				
Likviidsuskordaja	= Likviidsed varad/lühiajalised kohustused				
Varude suurus päevades	= Varud (perioodi keskmine)/(Müüdüd toodete kulud/360)				
Keskmine rahalaekumise aeg päevades	= Ostjate debitoorne võlg (keskmine)/(Netokäive/360)				
Kreditoorne võlg hankijatele päevades	= Võlg hankijatele (keskmine)/(Müüdüd toodete kulud/360)				
Lühiajaline raha ringlus päevades	=+ Keskmine rahalaekumise aeg päevades + Keskmine laoseis päevades - Keskmine kreditoorne võlg hankijatele päevades				

* 2003.a. algbilanss on korrigeeritud

** juhatuse ettepanek

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

JUHATUSE DEKLARATSIOON

ASi Harju Elekter juhatus deklareerib oma vastutust 2003.a. raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsuse eest ning kinnitab, et:

- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestusmeetodid on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt konsolideerimisgrupi ja AS Harju Elekter finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid;
- kõik teadaolevad olulised asjaolud, mis on selgunud aruande valmimise kuupäevani 26.02.2004, on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt arvesse võetud ja esitatud;
- AS Harju Elekter ja tütarettevõtjad on jätkuvalt tegutsevad.

Andres Allikmäe juhatusesimees ..... „.....“ 2004

Lembit Libe juhatuseliige ..... „.....“ 2004

Ülo Merisalu juhatuseliige ..... „.....“ 2004

Karin Padjus juhatuseliige ..... „.....“ 2004

BILANSS

(tuhandetes kroonides)	Lisa nr	Kontsern		Emattevõte	
		31.12.03.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.02.
Varad			<i>Korri-</i>		<i>Korri-</i>
Käibevara			<i>geeritud</i>		<i>geeritud</i>
Raha- ja pangakontod		26 449	11 620	15 105	11 165
Nõuded ostjate vastu	4	31 784	28 705	13 003	12 074
Mitmesugused nõuded					
Nõuded ema- ja tütarettevõtetele	9,25	0	0	5 520	6 048
Nõuded sidusettevõtetele	25	6 028	1 858	6 028	1 858
Muud lühiajalised nõuded		78	177	63	150
Kokku		6 106	2 035	11 611	8 056
Viitlaekumised					
Intressid	9	20	0	20	0
Muud viitlaekumised		47	14	0	0
Kokku		67	14	20	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud					
Maksude ettemaksed	3	175	263	9	264
Muud ettemakstud kulud		1 076	490	671	300
Kokku		1 251	753	680	564
Varud					
Tooraine ja materjal		20 535	16 703	9 139	8 273
Lõpetamata toodang		12 207	14 296	5 863	5 838
Valmistoodang		4 980	4 528	2 899	2 579
Ostetud kaubad müügiks		6 344	4 616	5 869	4 575
Ettemaksed tarnijatele		57	0	38	0
Kokku	5	44 123	40 143	23 808	21 265
Käibevara kokku		109 780	83 270	64 227	53 124
Põhivara					
Pikaajalised finantsinvesteeringud					
Tütarettevõtete aktsiad	6	0	0	24 973	13 759
Pikaajalised nõuded tütarettevõtetele	9	0	0	1 734	6 780
Sidusettevõtete aktsiad	7	26 477	26 587	26 477	26 587
Muud aktsiad	2,8,22	201 128	70 803	201 128	70 803
Mitmesugused pikaajalised nõuded		19	378	19	378
Kokku		227 624	97 768	254 331	118 307
Kinnisvarainvesteeringud	10	86 896	49 286	91 668	54 236
Materiaalne põhivara					
Maa ja ehitised		28 308	21 571	15 642	15 451
Masinad ja seadmed		58 144	46 385	30 843	26 033
Muu materiaalne põhivara		4 996	3 277	1 900	1 751
Akumuleeritud kulum		-38 892	-26 384	-22 242	-18 852
Lõpetamata ehitus		2 363	1 351	1 351	1 351
Ettemakstud materiaalne põhivara		2 068	28	868	28
Kokku	11,13,14	56 987	46 228	28 362	25 762
Immateriaalne põhivara	12	1 790	1 223	490	750
Põhivara kokku		373 297	194 505	374 851	199 055
VARAD KOKKU		483 077	277 775	439 078	252 179

Kohustused ja omakapital

	Lisa	31.12.03.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.02.
Kohustused					
Lühiajalised kohustused	nr		<i>Korri-</i>		<i>Korri-</i>
Võlakohustused			<i>geeritud</i>		<i>geeritud</i>
Lühiajalised laenud ja võlakirjad		6 913	5 508	0	1 251
Pikaajaliste võlakohustuste tagasimaksed	15	7 453	6 852	4 612	4 265
Kokku		14 366	12 360	4 612	5 516
Ostjate ettemaksed		1 065	193	559	193
Võlad tarnijatele		26 756	22 438	16 464	13 500
Mitmesugused võlakohustused					
Võlad tütar- ja emattevõttele	9,25	0	0	238	153
Võlad sidusettevõtetele	25	848	554	848	554
Muud võlakohustused		370	697	370	562
Kokku		1 218	1 251	1 456	1 269
Maksuvõlad		6 790	5 381	3 328	2 508
Viitvõlad					
Võlad töövõtjatele		8 995	5 488	4 404	3 164
Intressivõlad	13,15	129	45	110	27
Muud viitvõlad		524	359	38	17
Kokku		9 648	5 892	4 552	3 208
Kokku lühiajalised kohustused		59 843	47 515	30 971	26 194
Pikaajalised kohustused (mittekonverteeritavad)		0	195	0	195
Pikaajalised pangalaenud		18 374	3 542	17 913	1 238
Pikaajalised liisingkohustused		2 426	1 971	982	0
Kokku pikaajalised kohustused	15	20 800	5 708	18 895	1 433
Kokku kohustused		80 643	53 223	49 866	27 627
Vähemusosa		13 222	0	0	0
Omakapital					
Aktsiakapital	17	54 000	54 000	54 000	54 000
Kohustuslik reservkapital		8 600	8 600	8 600	8 600
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		151 151	108 698	151 151	108 698
Aruandeaasta puhaskasum		175 461	53 254	175 461	53 254
Kokku omakapital		389 212	224 552	389 212	224 552
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL					
KOKKU		483 077	277 775	439 078	252 179

Aastaaruande lisad lehekülgedel 15-36 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KASUMIARUANNE

(tuhandetes kroonides)	Lisa nr	Kontsern		Emaettevõte	
		2003	2002	2003	2002
Müügitulud	18,19	342 348	271 212	205 708	189 731
Müüdnud toodete kulud		-278 973	-222 367	-161 696	-151 715
Brutokasum		63 375	48 845	44 012	38 016
Turustuskulud		-17 740	-12 322	-10 153	-9 113
Üldhalduskulud		-25 428	-20 741	-15 512	-14 313
Muud äritulud	11	396	381	320	262
Muud ärikulud	11	-692	-668	-590	-540
Ärikasum	18	19 911	15 494	18 077	14 311
Finantstulud ja -kulud, sh.					
- tütarettevõtete aktsiatelt	6	0	0	514	227
- sidusettevõtete aktsiatelt	7	11 691	6 067	11 691	6 067
- muudelt investeringutelt	8, 9,20	7 557	2 247	7 557	2 392
- finantsinvesteringute ümberhindlusest	8,20	137 876	0	137 876	0
- intressikulud	13,15	-1 464	-1 353	-862	-664
- valuutakursi muutusest		-62	-46	-19	-16
- muud finantstulud ja -kulud		186	247	627	295
Finantstulud ja -kulud kokku	18	155 784	7 162	157 384	8 301
Erakorraline kasum tootmisüksuse müügist		0	30 641	0	30 641
Kasum majandustegevusest		175 695	53 298	175 461	53 254
Tulumaks	16	-97	-44	0	0
Maksustamisjärgne kasum		175 598	53 254	175 461	53 254
Vähemusosa		-137	0	0	0
Aruandeaasta puhaskasum	18	175 461	53 254	175 461	53 254
Tavapuhaskasum aktsia kohta (EEK)	21	32,49	9,86	32,49	9,86
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EEK)	21	31,91	9,86	31,91	9,86

Aastaruande lisad lehekülgedel 15-36 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(tuhandetes kroonides)		Kontsern		Emaettevõte	
Rahavood äritegevusest	Lisa nr	2003	2002	2003	2002
			<i>Korri- geeritud</i>		<i>Korri- geeritud</i>
Ärikasum		19 911	15 494	18 077	14 311
<u>Korrigeerimised</u>					
Põhivara kulum ja väärtuse langus	10,11,12	9 646	8 126	6 469	5 780
Kasum(kahjum) põhivara müügist	11	-138	-130	-138	-130
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemakstud tulude muutus		1 807	-11 580	-5 124	-299
Varude muutus		1 463	-14 856	-2 533	-3 311
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		3 932	10 428	5 653	-1 023
Makstud ettevõtte tulumaks		-44	0	0	0
Makstud intressid		-1 380	-1 333	-779	-643
Kokku rahavood äritegevusest		35 197	6 149	21 626	14 685
Rahavood investeerimistegevusest					
Tasutud põhivara eest		-49 092	-12 895	-44 753	-9 968
Laekunud põhivara müügist		164	5 488	164	5 488
Tasutud finantsinvesteeringute eest	6,7,8	-3 291	-6 000	-11 761	-10 671
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	6,7,8	20 355	20 478	20 355	20 478
Antud laenud	9	-26	-196	-20	-10 320
Antud laenude tagasimaksed	9	458	340	6 307	334
Laekunud intressid	9,25	178	306	628	502
Laekunud dividendid	7,8	7 603	3 803	7 603	3 803
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-23 651	11 325	-21 477	-352
Rahavood finantseerimistegevusest					
Saadud laenud	15	24 309	0	21 652	66
Laenude tagasimaksed	15	-8 770	-8 450	-6 529	-5 918
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	13	-1 394	-836	-514	0
Makstud dividendid	17	-10 800	-7 560	-10 800	-7 560
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		3 345	-16 846	3 810	-13 412
Kokku rahavood		14 891	627	3 959	920
Raha jääk perioodi algul		11 620	11 039	11 165	10 260
Rahajääkide muutus		14 891	627	3 959	920
Valuutakursside muutuste mõju		-62	-46	-19	-16
Raha jääk perioodi lõpus		26 449	11 620	15 105	11 165

Aastaaruande lisad lehekülgedel 15-36 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(tuhandetes kroonides)	Lisa	2003	2002
Aksiakapital	nr		<i>Korrigeeritud</i>
Jääk aasta alguses		54 000	54 000
Jääk perioodi lõpus	17	54 000	54 000
Kohustuslik reservkapital			
Jääk aasta alguses		8 600	6 510
Eraldised reservkapitali		0	2 090
Jääk perioodi lõpus		8 600	8 600
Eelmiste perioodide kasum			
Jääk aasta alguses		108 698	44 161
<i>Korrigeerimine: finantsinvesteeringu</i>			
esmane ümberhindlus õiglasesse väärtusesse	2	0	53 765
Puhaskasumi jagamine		53 253	20 742
Eraldised reservidesse		0	-2 090
Makstud dividendid		-10 800	-7 560
Dividendi tulumaks (sidusettevõtte)		0	-320
Jääk perioodi lõpus		151 151	108 698
Aruandeaasta puhaskasum			
Jääk aasta alguses		53 254	20 742
Puhaskasumi jagamine		-53 254	-20 742
Aruandeaasta puhaskasum		175 461	53 254
Jääk perioodi lõpus		175 461	53 254
Omakapital kokku		389 212	224 552

Aastaaruande lisad lehekülgedel 15-36 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

AS Harju Elekter on Eestis registreeritud äriühing. Seisuga 31.12.2003 koostatud raamatupidamise aastaaruandesse on konsolideeritud AS Harju Elekter ning tema tütarettevõtted AS ELTEK, Satmatic OY ja Rifas UAB (koos kasutatuna "Kontsern"). Kõrvuti kontserniaruandega on esitatud ASi Harju Elekter kui emaettevõtja konsolideerimata raamatupidamise aastaaruanne. AS Harju Elekter on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsil alates 1997.a. 30.septembrist, 31 % ettevõtte aktsiatest on AS Harju KEK omandis.

Vastavalt kehtivale äriseadustikule kinnitab majandusaasta aruande aktsionäride üldkoosolek, mis toimub 16. aprillil 2004.

ASi Harju Elekter 2003. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid. ASi Harju Elekter poolt kasutatavad arvestuspõhimõtted on kooskõlas Rahvusvaheliste Raamatupidamis-standarditega (IAS), kuid raamatupidamise aastaaruande vormistamisel on lähtutud eeskätt raamatupidamise seadusega määratletud eeskirjadest, arvestamata kõiki IASst tulenevaid vormistamise nõudeid.

AS Harju Elekter kasutab konsolideeritud kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi number 2.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Muudatused arvestuspõhimõtetes

Seoses 01.01.2003 jõustunud Raamatupidamise seaduse ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditega teostati aruandeaastal finantsinvesteeringute arvestuspõhimõtetes järgmine muudatus: *soetusmaksumuse arvestusmeetodi asemel võeti kasutusele õiglase väärtuse meetod.*

Finantsinvesteeringute ümberhindlused õiglasele väärtusele viidi läbi edasiulatuvalt seisuga 1.01.2003. Ümberhindluse tulem (kasum) kajastati eelmiste perioodide jaotamata kasumi muutusena. Ülevaate ümberhindluse tulemist eelmiste perioodide jaotamata kasumile on esitatud käesoleva aastaaruande lisas 2.

Muudatused info esitusviisis

Rahavoogude aruanne

Kontsern kasutab äritegevuse rahavoogude esitamiseks kaudset ja investeerimise ning finantseerimise rahavoogude esitamiseks otsest meetodit. Kuni 01.01.2003 alustati äritegevuse rahavoogude väljatoomist perioodi puhaskasumist. Äritegevuse puhaskasumile leidmiseks tuli perioodi puhaskasumit korrigeerida investeerimistegevusest teenitud kasumite ja kahjumite ning mitterahalised tehingutega. Eesmärgil muuta rahavoogude aruandes informatsiooni esitusviis selgemaks, muudeti 01. jaanuarist 2003 rahavoogude aruande skeemi. Uue skeemi kohaselt alustatakse äritegevuse rahavoo väljatoomist ärikasumist; laekunud intressi- ning dividenditulud kajastatakse investeerimistegevuse rahavoona. Võrdlusandmed 2002.a. kohta on rahavoogude aruandes esitatud lähtuvalt 2003.a. aruande koostamise põhimõtetest.

Mõju 2002.a. rahavoogudele oli järgmine:

	Kontsern	Emaettevõte
Kokku rahavood äritegevusest	10 252	19 686
<i>Korrigeerimine</i>	-4 103	-5 001
Rahavood äritegevusest pärast korrigeerimist	6 149	14 685
Kokku rahavood investeerimistegevusest	6 486	-5 303
<i>Korrigeerimine</i>	4 839	4 951
Rahavood investeerimistegevusest pärast korrigeerimist	11 325	-352
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-16 157	-13 478
<i>Korrigeerimine</i>	-690	66
Rahavood finantseerimistegevusest pärast korrigeerimist	-16 846	-13 412
Valuutakursi muutuste mõju raha jäägile	0	0
<i>Korrigeerimine</i>	-46	-16
Valuutakursi muutuste mõju raha pärast korrigeerimist	-46	-16

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Seoses 01.01.2003 jõustunud Raamatupidamise seaduse ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditega, on toimunud muudatusi raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustamisele kuuluva info hulgas ja esitluses. 2003.a. raamatupidamise aastaaruande võrdlusandmed 2002.a. kohta on esitatud 2003.a. jõustunud nõuetest lähtuvalt.

Alates 2003.aastast on Raamatupidamise Toimkonna juhendites olemas kinnisvarainvesteeringuid sätestavad arvestuspõhimõtted. Kui enne jõustumist kajastati kinnisvarainvesteeringuid materiaalse põhivara koosseisus, siis alates 01.01.2003 kajastatakse eraldi bilansikirjel. Informatsioon kinnisvarainvesteeringute kohta avalikustamisele kuuluva info hulgas ja esitluses on toodud 2003.a. raamatupidamise aastaaruande lisas 10.

Raha ja rahavood

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediite) ning lühiajalisi pangadeposiite ning kuni kolmekuulisi tähtajalisi deposiite.

Rahavood äritegevusest on esitatud kaudsel meetodil. Investeerimise ja finantseerimise rahavood on esitatud perioodi jooksul tehtud brutolaekumiste ja –väljamaksetena.

Välisvaluutapõhised tehingud ja kirjed

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31.12.2003 on ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Samadel põhimõtetel on ümber hinnatud ka õiglases väärtuses kajastatavad mittemonetaarsed finantsvarad ja –kohustused. Välisvaluutatehingutest saadud kasum ja kahjum on kasumiaruandes kajastatud periooditulu ja kuluna.

Aktsiad ja muud väärtpaberid

Investeeringud aktsiatesse (välja arvatud osalused tütar- ja sidusettevõtetes, mida kajastatakse konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) kajastatakse bilansis ümberhinnatuna bilansipäeval kehtinud õiglasele väärtusele. Erandiks on aktsiad, mille õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt hinnata. Selliseid aktsiaid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Aksia õiglase väärtuse leidmiseks on börsil noteeritud ettevõtete aktsiate ümberhindluse aluseks võetud aktsia aruandeperioodi viimase kauplemispäeva keskmine hind.

Ostjate tasumata summad

Ostjatelt laekumata summad on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures nõuet iga konkreetse kliendi vastu hinnatud eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Nõuded on bilansis alla hinnatud tõenäoliselt laekuva summani ning allahindlus kajastatakse bilansireal "*Ebatõenäoliselt laekuvad summad*". Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Varud

Valmis-, pool- ja lõpetamata toodang on võetud arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest (tootmise otsesed ja kaudsed kulud), millela varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Tootmise püsivaid üldkulusid jagatakse toodete soetusmaksumusele normaalsest tootmismahust lähtudes.

Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ning soetamisega seotud transpordikuludest ja teistest otsestest väljaminekutest, millest on mahaarvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude arvestamisel kasutatakse kontsernis valdavalt kaalutud keskmise soetushinna meetodit. Lisainformatsioon on toodud käesoleva aastaaruande lisas 5.

Varud on bilansis hinnatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas keskmine soetamismaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varud, mis on viimase 12 kuu või pikema perioodi jooksul olnud väheliikuvad, hinnatakse alla kuni 50%. Allahindluse summa kajastatakse kasumiaruande kirjel „*Müüdüd toodete kulud*“.

Tütär- ja sidusettevõtjad*Tütarettevõtted*

Tütarettevõtted on kõik ettevõtted on kõik ettevõtted, mida kontrollib teine ettevõtte (emaettevõtte). Kontroll toimub, kui on täidetud üks järgmistest eeldustest:

- a) emaettevõtte omanduses on otse või tütarettevõtte kaudu rohkem kui 50% tütarettevõtte hääleõigusest;
- b) emaettevõttel on kontroll juhtimislepingu alusel.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on kõik ettevõtted, mille üle investorettevõttel on oluline mõju, kuid mis ei allu tema kontrollile. Oluline mõju eksisteerib, kui on täidetud üks järgmistest eeldustest:

- a) investorettevõtte omanduses on otse või tütarettevõtte kaudu rohkem kui 20% sidusettevõtte hääleõigusest;
- b) investorettevõttel on oluline mõju esindatuse kaudu tütarettevõtte juhtorganites või oluliste koostöölepingute kaudu sidusettevõtte äritegevuses.

Tütär- ja sidusettevõtete aktsiad on aastaaruande koostamisel emaettevõtte bilansis ümber hinnatud laiendatud kapitaliosaluse meetodil, mille kohaselt alginvesteeringut on korrigeeritud tütar- ja sidusettevõtte kasumi/kahjumiga ning laekunud dividendidega. Grupi ettevõtete omavahelistest tehingutest tekkinud realiseerimata kasumid/kahjumid elimineeritakse.

Konsolideeritud aruandes on investeeringud tütarettevõttesse elimineeritud nende omakapitaliga ning ema- ja tütarettevõtteid on käsitletud ühtse majandusüksusena. Konsolideerimisel on liidetud rida-realt ema- ja tütarettevõtete bilansid, kasumiaruanded ja rahavoogude aruanded ning elimineeritud kontsernisest tehingute tagajärjel tekkinud nõuded, kohustused, sisekäibed, realiseerimata kasumid ja kahjumid.

Materiaalne põhivara*Materiaalse põhivara arvele võtmine*

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 5 000 krooni ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Omatarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus sisaldab endas tegelikke valmistamisväljaminekuid.

Vara, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5 000 krooni või kasutusiga on sõltumata maksumusest vähem kui üks aasta, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100% kuludesse. Soetatud väheväärtusliku vara soetuskulusid käsitletakse perioodikuludena. Kuludesse kantud väheväärtuslike varade üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamise meetod

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kontserni ettevõtted kasutavad ühetaolisi amortisatsiooninorme. Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikkude eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodidel.

Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised amortisatsiooninormid/kasulikud eluead:

Materiaalse põhivara grupp	Amortisatsiooninorm	Kasulik eluiga
Maa	ei amortiseerita	ei amortiseerita
Ehitised ja rajatised	3 - 10%	10 - 33 aastat
Tootmiseseadmed	10 - 15%	6 ² / ₃ - 10 aastat
Muud masinad ja seadmed	15 - 25%	4 - 6 ² / ₃ aastat
Sõidukid	15 - 20%	5 - 6 ² / ₃ aastat
Muu inventar	15 - 33%	3 - 6 ² / ₃ aastat

Parendused

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid parendustöid, mis tõstavad objekti võimet osaleda tulevikus majandusliku kasu loomisel, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Muud kulutused, mis pigem säilitavad põhivara võimet luua majanduslikku kasu, kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Põhivara müügist ja eksploatatsioonist mahakandmisel saadud kasumid ja kahjumid kajastuvad kasumiaruandes muudes ärituludes ja ärikuludes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses ning kajastatakse bilansis jääkväärtuses. Immateriaalse põhivara amortiseeritakse lineaarselt kuni viis aastat. Kulum kajastub kasumiaruandes real "Põhivara kulum ja väärtuse langus".

Üldjuhul kantakse uurimis- ja arenguväljaminekud kuludesse. Erandiks on arenguväljaminekud, mis on identifitseeritavad ja mis tõenäoliselt osalevad tulu genereerimisel või kulude kokkuhoidmisel

järgmistel perioodidel. Toote arendusega seotud uurimisväljaminekuid ja väljatöötamiskulutusi kajastatakse kasumiaruandes üldhalduskulude real.

Majandusüksuse omandamisel tekkinud positiivne firmaväärtuse amortisatsioon kajastatakse kasumiaruandes üldhalduskulude koosseisus.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on vara, mida ettevõtte hoiab kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid.

Aktiivse turu puudumisel on kinnisvarainvesteering antud majandusaasta aruandes kajastatud analoogiliselt tavalise põhivaraga soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Kinnisvarainvesteeringute amortiseerimiseks kasutatakse materiaalse põhivara analoogsete gruppide amortiseerimiseks kasutatavaid amortisatsiooninorme/kasulikku eluiga.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa makseteks ja finantstuluks. Finantstulu kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale. Kasutusrendi maksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi maksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kohustused

Kohustused, mille maksetähtajad on bilansi kuupäevast arvestatuna üle ühe aasta, on bilansis esitatud pikaajaliste kohustustena.

Materiaalselt fikseeritavad, teadaolevad ja potentsiaalsed kohustused on kajastatud bilansis. Lubadused, garantiid, pandid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Eraldised ja potentsiaalsed kohustused

Eraldise moodustatakse kontsernis nende kohustuste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaja määramisel tuginetakse juhtkonna või vastava ala ekspertide hinnangutele.

Potentsiaalseteks kohustusteks klassifitseeritakse need kohustused, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50% või nende suuruse hindamine ei ole usaldusväärne. Potentsiaalsete kohustuste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Ettevõtte tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis alates 1. jaanuarist 2000 mitte ettevõtte kasumit, vaid dividende määraga 26/74 netodividendina väljamakstud summast. Tulenevalt

maksustamise kontseptsiooni eripärast ei oma mõiste *varade ja kohustuste maksubaas* majanduslikku sisu ning edasilükkunud tulumaksukohustust ega –vara ei saa tekkida.

1. jaanuaril 2003 jõustunud Raamatupidamise Toimkonna juhendite kohaselt kajastatakse järgnevatel perioodidel dividendidelt arvestatavat ettevõtte tulumaksu tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega on ära toodud lisas 16.

Kontserni kuuluvad mitteresidendist äriühingud maksavad ettevõtte tulumaksu residentmaa kehtivate seaduste põhjal.

Tulude arvestus

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärsetl mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad kõik olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva 31.12.2003 ja aruande koostamispäeva 26.02.2004 vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansijärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2. Arvestuspõhimõtete muutuse mõju eelmiste perioodide jaotamata kasumile seisuga 01.01.2003

(tuhandetes kroonides)

Jaotamata kasumi algsaldo 01.01.2003 enne korrigeerimisi	54 933
<i>Korrigeerimised</i>	
Pikaajaliste finantsinvesteeringute ümberhindlus õiglasesse väärtusesse	53 765
Jaotamata kasumi algsaldo 01.01.2003 pärast korrigeerimisi	108 698

Lisa 3. Maksud

(tuhandetes kroonides) Maksuliik	Kontsern				Emaettevõtte			
	31.12.2003		31.12.2002		31.12.2003		31.12.2002	
	Ette- maks	Võlg	Ette- maks	Võlg	Ette- maks	Võlg	Ette- maks	Võlg
Ettevõtte tulumaks	11	138	9	58	9	23	9	0
Käibemaks	164	2 726	255	1 686	0	685	154	0
Üksikisiku tulumaks	0	1 870	0	1 719	0	1 043	0	1 015
Sotsiaalmaksud	0	1 939	0	1 842	0	1 504	0	1 425
Erisoodustuse tulumaks	0	9	0	0	0	9	0	8
Töötuskindlustusmaksed	0	80	0	76	0	64	0	60
Kinnisvaramaks	0	12	0	0	0	0	0	0
Teedemaks	0	16	0	0	0	0	0	0
KOKKU	175	6 790	264	5 381	9	3 328	163	2 508

Lisa 4. Nõuded ostjate vastu

Perioodi lõpu seisuga (tuhandetes kroonides)	Kontsern		Emaettevõtte	
	31.12.03.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.02.
Ostjate tasumata summad	31 826	28 764	13 014	12 121
Ebatõenäoliselt laekuvad summad	-41	-59	-11	-47
KOKKU	31 784	28 705	13 003	12 074

Ostjatelt laekumata arveid on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Majandusaastal on ebatõenäoliselt laekuvates summades toimunud järgmised muutused:

Perioodi kohta (tuhandetes kroonides)	Kontsern		Emaettevõtte	
	2003	2002	2003	2002
- ebatõenäoliselt laekuvad summad perioodi alguses	-59	-75	-47	-59
- laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud summad	0	10	0	7
- ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud summad	-41	-48	-11	-36
- lootusetuks tunnistatud ja bilansist välja kantud summad	59	54	47	42
- ebatõenäoliselt laekuvad summad perioodi lõpus	-41	-59	-11	-47

Aruandeaastal laekunud ebatõenäoliselt laekuvateks tunnistatud summad on kantud kasumiaruandes muudesse ärituludesse ja ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud summad on kantud kasumiaruandes muudesse ärikuludesse.

Lisa 5. Varud

Bilansipäeva seisuga on kontsernis kauba- ja tootmisvarusid kokku 44,1 (2002: 40,1) miljonit krooni. Materiaalsete varude hindamisel on kontsernis rakendatud kaalutud keskmise soetushinna meetodit v.a. Leedu tütaretevõttes, kus kasutatakse FIFO meetodit. Rifase grupi varud moodustavad 9,7% varude maksumusest konsolideeritud bilansis.

Majandusaastal hinnati varusid alla kokku 845 (2002: 1 160) tuhat krooni, sh. kulu seisvate varude allahindlusest oli 781 (2002: 887) ja varude allahindlusest neto realiseerimismaksumuseni 63 (2002: 257) tuhat krooni. Emaettevõtte poolt tehtud varude allahindlus oli 131 (2002: 137) tuhat krooni.

Bilansipäeva seisuga on kontsernis USAs vastutaval hoiul olevate varude maksumus 362 (2002: 353) tuhat krooni ja vastutavale hoiule võetud varude väärtus 70 (2002: 95) tuhat krooni.

Lisa 6. Tütaretevõtete aktsiad**AS Harju Elekter tütaretevõtjad**

Osalus- ja hääleõigus-%	2003	2002		
AS Eltek	100	100	Keila, Eesti	Telekommunikatsiooni seadmete tootmine
Satmatic OY	100	100	Ulvila, Soome	Elektriseadmete tootmine
Rifas UAB	51	0	Panevež is, Leedu	Elektriseadmete tootmine

Rifas UAB tütaretevõtjad

Automatikos áránga	51	51	Panevež is, Leedu	Projekteerimine
Biþ ø montuotojas	50,26	50,26	Biþ ø, Leedu	Ehitusteenused

(tuhandetes kroonides)	ELTEK	Satmatic	Rifas	KOKKU
Aktsiate arv aasta alguses (tk)	400 000	200 000	0	
Aruandeaastal soetatud aktsiad (tk)	0	0	3 900	
Aktsiate arv aasta lõpus	400 000	200 000	3 900	
Aktsia nimiväärtus (kroonides)	10	15,65	453,15	
Soetusmaksumus aasta alguses	3 701	4 671	0	8 372
Bilansiline maksumus aasta alguses	9 228	4 531	0	13 759
Soetatud aktsiad soetusmaksumuses	0	63	10 637	10 700
Aruandeaasta kapitaliosaluse kasum	1 258	0	370	1 628
Aruandeaasta kapitaliosaluse kahjum	0	- 1 114	0	-1 114
Bilansiline maksumus aasta lõpus	10 486	3 480	11 007	24 973
Soetusmaksumus aasta lõpus	3 701	4 671	10 637	19 009
Tütarettevõtjate omakapital aasta lõpus	10 582	2 720	21 582	
Investeeriija osa omakapitalis	10 582	2 720	11 007	
Turuhind aasta alguses ja lõpus	puudub	puudub	puudub	puudub

Tütarettevõtete aktsiad ei ole börsil noteeritud.

AS Harju Elekter ostis 1. oktoobril 2003 51%-lise osaluse Leedu firmas UAB Rifas. 8.septembril 2003.aastal sõlmitud eellepingu põhjal korraldati Harju Elektrile suunatud aktsiaemissioon. Emiteeriti juurde 2650 uut ja Harju Elekter ostis senistelt omanikelt 1250 aktsiat. Peale aktsiaemissiooni on UAB Rifase aktsiakapital 765 tuhat Leedu litti (3,5 MEEK), mis jaguneb 7650 lihtaktsiaks. 3900 aktsiat (51%) kuulub Harju Elektri ja 3750 (49%) Leedu eraisikute omandisse.

UAB Rifas on asutatud 1991.aastal. Ettevõtte põhitegevus on tööstusautomaatikaseadmete projekteerimine, juhtimiskeskuste valmistamine ja paigaldamine. Rifase kontserni kuulub lisaks emaettevõttele 51% tütar-ettevõtte UAB Automatikos Iranga ja 50,26% tütar-ettevõtte UAB Birzu Montuotojas. Automatikos Iranga põhitegevus on tööstus- ja protsessiautomaatikaseadmete projekteerimine ning Birzu Montuotojas on keskendunud elektriseadmete installatsioonitööde teostamisele. Emaettevõtte Rifas põhitegevus on elektri- ja juhtimiskilpide valmistamine. Aktsiate ostu-müügitehing toimus sõltumatute osapoolte vahel.

Harju Elekter ASi bilansis kapitaliosaluse meetodil ümber hinnatud investeeringud tütar-ettevõtjate aktsiatesse erineb investeerija osast tütar-ettevõtjate omakapitalis. Erinevuste põhjused on alljärgnevad:

31.12.2003 seisuga	ELTEK	Satmatic	Rifas
Tütarettevõtjate omakapital	10 582	2 720	21 582
Investeeriija osa omakapitalis	10 582	2 720	11 007
Ostuanalüüsis teostatud põhivara üleshindluse jääk	0	760	0
Realiseerimata kasumid (varud)	-2	0	0
Realiseerimata kasumid (põhivarad)	-94	0	0
Investeeringu bilansiline maksumus	10 486	3 480	11 007

Lisa 7. Sidusettevõtete aktsiad

AS Harju Elekter sidusettevõtjad	Osalus- ja hääleõigus-%	Asukoht	Tegevusala
AS Keila Kaabel	34	41,2	Keila, Eesti
AS Saajos Balti	33,3	33,3	Keila, Eesti

(tuhandetes kroonides)	Keila Kaabel	Saajos Balti	KOKKU
Aktsiate arv aasta alguses	989	200 000	
Aktsiate müük	-105		
Aktsiate arv aasta lõpus	884	200 000	
Aktsia nimiväärtus (kroonides)	10 000	10	
Soetusmaksumus aasta alguses	9 890	2 000	11 890
Bilansiline maksumus aasta alguses	24 778	1 809	26 587
Makstud dividendid 2002.a. eest	-3 052	0	-3 052
Aruandeaastal müüdud aktsiad müügihinnas	-8 748	0	-8 748
Aruandeaastal müüdud aktsiate müügikasum	7 052	0	7 052
Aruandeaasta kapitaliosaluse kasum	5 144	0	5 144
Aruandeaasta kapitaliosaluse kahjum	0	-506	-506
Bilansiline maksumus aasta lõpus	25 174	1 303	26 477
Soetusmaksumus aasta lõpus	8 840	2 000	11 890
Sidusettevõtjate omakapital aasta lõpus	74 205	4 158	
Investeeriija osa omakapitalis	25 230	1 386	

Sidusettevõtete aktsiad ei ole börsil noteeritud.

Vastavalt ASi Keila Kaabel aktsionäride erakorralisele üldkoosoleku otsusele korraldati investeringute ja know-how rahastamiseks Draka NK Cablesile suunatud aktsiaemissioon, emiteerides 200 uut aktsiat. 2003.a. müüs Harju Elekter 105 AS Keila Kaabel aktsiat. Pärast emissiooni ja aktsiate müüki vähenes Harju Elektri 41,2%-line osalus 34%-le. Keila Kaabli omakapital suurenes 6 800 tuhande krooni võrra. Osaluse vähenemine on kajastatud kui aktsiate müük. Kokku teeniti osaluse vähenemisest ja aktsiate müügist kasumit 7 052 tuhat krooni.

Harju Elekter ASi bilansis kapitaliosaluse meetodil ümber hinnatud investeringud sidusettevõtjate aktsiatesse on Keila Kaabel ASi ja Saajos Balti ASi omakapitali summast väiksem. Erinevuste põhjused on alljärgnevad:

	Keila Kaabel	Saajos Balti
Investeeriija osa sidusettevõtjate omakapitalis 31.12.2003	25 230	1 386
Realiseerimata kasumid (varud)	-56	0
Realiseerimata kasumid (põhivarad)	0	-83
Investeeringu bilansiline maksumus 31.12.2003	25 174	1 303

Lisa 8. Muud pikaajalised aktsiad

Emaettevõtte			
PKC Group OY aktsia	(tuhandetes kroonides)	Arv tk	Summa
Aasta alguses		637 339	17 038
Aktsiate esmase ümberhindluse vahe			53 765
Aasta alguses (korrigeeritud)		637 339	70 803
Osaluse % aasta alguses		11,8	
Ostetud aktsiad soetusmaksumuses		9 000	1 061
Müüdnud aktsiad müügihinna		-40 000	-11 606
Müüdnud aktsiate müügikasum			2 994
Finantsinvesteeringu turuhinna muutus			137 876
Aasta lõpus		606 339	201 128
Osaluse % aasta lõpus		10,55	

Aktsia on bilansis kajastatud õiglase väärtuse meetodil. 31.12.2003 lõppenud majandusaasta viimase kauplemispäeva keskmine aktsiakurs Helsingi Börsil oli 21,20 eurot.

Seisuga 31.12.2002 oli AS Harju Elekter pikaajaline finantsinvesteering PKC Group Oyi bilansilises maksumuses aktsiatesse summas 17 038 tuhat krooni. Investeeringut kajastati bilansilises soetusmaksumuses. Aktsiate turuväärtus seisuga 31.12.2002 oli 70 803 tuhat krooni.

Seoses 01.01.2003 jõustunud Raamatupidamise seaduse ja Raamatupidamise Toimikonna juhendiga (RTJ) *Finantsinstrumendid* tuli nimetatud pikaajalist finantsinvesteeringut käsitleda finantsinstrumendina ja kajastada õiglase väärtuse meetodil. Kuna PKC Group Oyj on Soomes registreeritud äriühing, kelle aktsia on noteeritud Helsingi Börsil, oli parimaks aktsiate õiglase väärtuse indikaatoriks nende turuhind (RTJ3p.20). Aktsiad hinnati algbilansilises ümber 31.12.2002 lõppenud majandusaasta viimase kauplemispäeva keskmise kursi alusel, mis oli 7,10 eurot. RTJ 3p15b definitsiooni kohaselt liigitub ülalnimetatud finantsinvesteering müügikõlblikuks finantsvaraks ja vara ümberhindlusest tekkinud kasum 53 934 tuhat krooni kajastati otse omakapitali koosseisus kirjel „*Eelmiste perioodide jaotamata kasum*“ (RTJ3p67). Võrreldavat informatsiooni ei korrigeeritud. Pikaajaliste finantsinvesteeringute ümberhindlusest õiglasele väärtusele tekkinud kasumeid ja kahjumeid on aruandeaastal kajastatud kooskõlas juhendiga kasumiaruandes kirjel „*Finantstulud ja -kulud finantsinvesteeringute ümberhindlusest*“.

PKC Group Oyj maksis majandusaastal dividende 0.40 eurot (2002: 0,25 eurot) aktsia kohta. Laekunud dividendid 4 551 tuhat krooni (2002: 2 064) on kasumiaruande kirjel „*Finantstulud ja -kulud muudelt finantsinvesteeringutelt*“.

Lisa 9. Antud pikaajalised laenu

(tuhandetes kroonides)	Satmatic	Töötajad	KOKKU
Laenu jääk aasta alguses	10 170	484	10 654
Aruandeperioodi tagasimaksud	-4 968	-405	-5 373
Laenu jääk aasta lõpus	5 202	79	5 281
sh. tagasimaksud järgmisel perioodil	3 468	60	3 580
laenude pikaajaline osa	1 734	19	1 753
Laekunud intressitulu	410	16	426
Alusvaluuta	EUR	EEK	
Keskmine intressimäär aastas	5%	7%	
Laenude tagastamise lõpptähtajad	19.06.05	31.12.05	

Töötajatele antud pikaajaliste laenude pikaajaline osa on bilansikirjel *Mitmesugused pikaajalised nõuded* ja lühiajaline osa *Muud lühiajalised nõuded*. Laenud on antud emaeettevõtte AS Harju Elekter poolt. Pikaajalistelt nõuetelt arvestatud intressitulu on kasumiaruandes kirjel *Finantstulu- ja kulu muudelt investeringutelt*.

Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud

(tuhandetes kroonides)	Kontsern			Emaettevõtte		
	Maa	Ehitised	KOKKU	Maa	Ehitised	KOKKU
Soetusmaksumus						
31.12.02 (<i>Korrigeeritud</i>)	164	58 026	58 190	164	64 018	64 182
Soetamine	2 236	35 741	37 977	2 236	35 741	37 977
Rekonstrueerimine	0	1 677	1 677	0	1 677	1 677
31.12. 03	2 400	95 444	97 844	2 400	101 436	103 836
Akumuleeritud kulum						
31.12.02 (<i>Korrigeeritud</i>)	0	-8 904	-8 904	0	-9 946	-9 946
Majandusaasta kulum		-2 043	-2 043		-2 222	-2 222
31.12. 03	0	-10 947	-10 947	0	-12 168	-12 168
Jääkmaksumus						
31.12.02 (<i>Korrigeeritud</i>)	164	49 122	49 286	164	54 072	54 236
31.12.03	2 400	84 497	86 897	2 400	89 268	91 668

AS Harju Elekter rakendas 01.01.2003 alanud majandusaastal esmakordselt Raamatupidamise Toimkonna juhendit *Kinnisvarainvesteeringud*. Seisuga 01.01.2003 oli ettevõttel kinnisvara-investeeringu kriteeriumile vastava maa ja hoonete, mida oli seni kajastatud materiaalse põhivarana, jääkmaksumus seisuga 01.01.2003 54 236 tuhat krooni ja kontserni seisukohalt 49 286 tuhat krooni. Arvestuspõhimõtte muutuse tulemusena on korrigeeritud 2003.a. aastaaruandes materiaalse põhivara algbilanssi. Lisainformatsioon materiaalse põhivara kohta on esitatud lisades 1, 10, 13 ja 14.

Aktiivse turu puudumisel on kinnisvarainvesteering antud majandusaasta aruandes kajastatud analoogiliselt tavalise põhivaraga soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum.

Kinnisvarainvesteeringute renditulu ning haldamisega seotud kulud olid järgmised:

	Kontsern (ehitised)		Emaettevõtte (ehitised)	
	2 003	2 002	2 003	2 002
Renditulu	15 106	9 014	16 614	12 529
Tegevuskulud	2 360	825	2 603	1 052
KOKKU	12 746	8 189	14 011	11 477

Lisa 11. Materiaalse põhivara liikumine

Kontsern

(tuhandetes kroonides)

Põhivara rühm

	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muu ma- teriaal- põhivara	Lõpeta- mata ehitus	Ettemaks põhivara eest	KOKKU
Soetusmaksumus							
31.12.02	868	20 703	46 385	3 277	1 351	28	72 612
Tütarettevõtte ostuga soetatud põhivara	51	6 409	6 228	1 396	50	0	14 134
Soetamine	104	174	6 031	428	0	840	7 577
Lõpetamata ehitusest ja ettemaksust	0	0	0	0	963	1 200	2 162
Rekonstrueerimine	0	0	290	0	0	0	290
Müük ja mahakandmine	0	0	-788	-105	0	0	-896
31.12.03	1 022	27 286	58 143	4 996	2 363	2 068	95 879
Akumuleeritud kulum							
31.12.02	0	-3 769	-20 987	-1 627	0	0	-26 384
Tütarettevõtte ostuga soetatud kulum	0	-1 952	-3 255	-1 008	0	0	-6 215
Majandusaasta kulum	0	-742	-5 836	-586	0	0	-7 165
Müüdid ja mahakantud põhivara kulum	0	0	767	105	0	0	872
31.12.03	0	-6 464	-29 311	-3 117	0	0	-38 892
Jääkväärtus							
31.12.02	868	16 934	25 398	1 649	1 351	28	46 228
31.12.03	1 022	20 822	28 833	1 878	2 363	2 068	56 987

Emaettevõtte

(tuhandetes kroonides)

Põhivara rühm

	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muu ma- teriaal- põhivara	Lõpeta- mata ehitus	Ettemaks põhivara eest	KOKKU
Soetusmaksumus							
31.12.02	868	14 583	26 033	1 751	1 351	28	44 614
Soetamine	0	191	5 119	174	0	840	6 324
Rekonstrueerimine	0	0	290	0	0	0	290
Müük ja mahakandmine	0	0	-599	-25	0	0	-624
31.12.03	868	14 774	30 843	1 900	1 351	868	50 604
Akumuleeritud kulum							
31.12.02	0	-2 704	-15 105	-1 043	0	0	-18 852
Majandusaasta kulum	0	-470	-3 283	-237	0	0	-3 990
Müüdid ja mahakantud põhivara kulum	0	0	575	25	0	0	600
31.12.03	0	-3 174	-17 813	-1 255	0	0	-22 242
Jääkväärtus							
31.12.02	868	17 287	41 138	2 794	1 351	28	63 466
31.12.03	868	11 600	13 030	645	1 351	868	28 362

Moraalse ja füüsilise vananemise tõttu mahakantud põhivara jääkmaksumus oli 19 tuhat krooni, mis kajastub kasumiaruandes *Muude ärikuulude* real. Materiaalse põhivara müügist saadud kasum 157 tuhat krooni kajastub kasumiaruandes *Muude äritulude* real.

Seoses uue Raamatupidamise Toimkonna juhendi *Kinnisvarainvesteeringud* jõustumisega alates 01.01.2003 klassifitseeriti seni materiaalse põhivarana kajastatud maa ja hooned ümber kinnisvarainvesteeringuks. Arvestuspõhimõtte muutuse tulemusena on korrigeeritud 2003.a. aastaaruandes materiaalse põhivara algbilanssi.

Lisainformatsioon materiaalse põhivara kohta on esitatud lisades 1, 10, 13 ja 14.

Lisa 12. Immateriaalne põhivara

Kontsern (tuhandetes kroonides)	Firma- väärtus	Ostetud litsentsid	Ette- maksed	Kontsern KOKKU	Emaettevõtte
					Ostetud litsentsid
Soetusmaksumus					
31.12.02	481	1 631		2 112	1 152
Tütarettevõtte ostuga soetatud vara	0	148	0	148	0
Soetatud	0	1 101	39	1 140	0
31.12.03	481	2 881	39	3 400	1 152
Akumuleeritud kulum					
31.12.02	-465	-424	0	-889	-402
Tütarettevõtte ostuga soetatud kulum	0	-86	0	-86	0
Aruandeaastal arvestatud kulum	-16	-619	0	-627	-260
31.12.03	-481	-1 129	0	-1 610	-662
Jääkväärtus					
31.12.02	16	1 207	0	1 223	750
31.12.03	0	1 751	39	1 790	490

Informatsioon immateriaalse põhivara arvestuspõhimõtete kohta on esitatud lisas 1.

Lisa 13. Kapitalirent

Kontserni ettevõtted on soetanud kapitalirendi korras masinaid ja seadmeid alljärgnevatel tingimustel:

<i>Perioodi kohta</i> (tuhandetes kroonides)	Kontsern		Emaettevõtte
	2003	2002	2003
Soetusmaksumus	8 057	4 961	1932
sh osaluse omandamisega soetatud	452	0	0
sh aruandeaastal soetatud	2 086	171	1932
Akumuleeritud kulum	1 786	1 045	146
sh osaluse omandamisega soetatud	72	0	0
sh aruandeperioodi kulum	669	489	146
Jääkväärtus	6 271	0	1786
Aruandeperioodi maksed	1 367	627	514
Aruandeperioodi intressikulu	168	180	48
Keskmine intressimäär	5,5%	6,8%	4,7%
<i>Perioodi lõpu seisuga</i>	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003
Kapitalirendi võlgnevus kokku	3 860	2 716	1434
sh. makseperiood kuni 1 aasta	1 450	745	452
sh. makseperiood 1 – 5 aastat	2 425	1 971	982
Alusvaluuta	EUR	EUR	
EUR			

Lisa 14. Kasutusrent

AS Harju Elekter rendib kasutusrendi tingimustel välja järgmisi varaobjekte:

Kirje sisu (tuhandetes kroonides)	2003 Seadmed	2002 Seadmed
Kasutusrendile antud vara soetusmaksumus	460	660
Kasutusrendile antud vara akumulieeritud kulum	334	367
Kasutusrendi tulu aruandeaastal	115	79
sh. tulu tütarettvõttelt	38	18
kontserniväline renditulu	77	61

Renditulu kajastub kasumiaruandes müügituludes, rendiobjektidega seotud kulud ja amortisatsioon on müüdnud toodete kuludes. Kasutusrenditulu/kulu tütarettvõtjatega on konsolideeritud kasumiaruandes elimineeritud. Lisainformatsioon kasutusrendi korras välja renditud hoonete ja maa kohta on esitatud lisa 10.

Aruandeaastal on kontsernis kuludesse arvestatud kasutusemaksid järgmiselt:

Kirje sisu	Kontsern		Emaettevõte	
	2003	2002	2003	2002
Büroo-, kaubandus- ja tootmisruumid	2 104	1 156	684	607
Masinad, seadmed	733	679	552	626
KOKKU	2 837	1 835	1 236	1 233

Kontserni ettevõtted on kasutusrendi tingimustel rentinud mitmeid transpordivahendeid. Järgmistel perioodidel tasumisele kuuluvad kasutusrendimaksud jagunevad ajaliselt:

(tuhandetes kroonides)	Kontsern Masinad ja seadmed	Emaettevõte Masinad ja
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	447	357
1-5 aastat	370	175

Lisa 15. Pikaajalised kohustused

Kontsern (tuhandetes kroonides)	Tagatiseta võlakohustused		Investeeringislaenud		Liisingkohustused	
	31.12.03	31.12.02	31.12.03	31.12.02	31.12.03	31.12.02
Laenu saldo	197	195	24 180	9 648	3 876	2 716
sh. pikaajaline osa	0	195	18 374	3 541	2 426	1 971
sh. lühiajaline osa	197	0	5 806	6 107	1 450	745
Intressimäär (%)	0	0	5,4-7,9	5,5-7,9	8,3	8,3
Maksetähtaeg	30.09.04	30.09.04	2005-2011	2003-2005	2005-2006	2003-2006

Emaettevõte (tuhandetes kroonides)	Tagatiseta võlakohustused		Investeeringislaenud		Liisingkohustused	
	31.12.03	31.12.02	31.12.03	31.12.02	31.12.03	31.12.02
Laenu saldo	197	195	21 876	5 503	1 434	0
sh. pikaajaline osa	0	195	17 913	1 238	982	0
sh. lühiajaline osa	197	0	3 963	4 265	452	0
Intressimäär (%)	0	0	3,2 - 4,15	5,4-6,3	4,4 -5,0	0
Maksetähtaeg	30.09.04	30.09.04	2004-2011	2003-2004	2005-2008	0

Tagatiseta võlakohustus on töötajate poolt 2000.a. septembris sisse makstud aktsiaoptiooni märkimistasu, mis tasuti vastavalt ASi Harju Elekter üldkoosoleku otsusele üks kroon iga märgitud optiooni kohta. Märkimistasu käsitletakse pikaajalise intressita võlakohustusena. Võlg makstakse tagasi enne optiooni väljaostmist 2004.a.

PKC Eestile ja Keila Kaablile tehtavate juurdeehituste finantseerimiseks võttis Harju Elekter pankadest pikaajalist laenu kokku 21 647 tuhat krooni. 2003.a. tagastati investeerimislaenu kontsernis kokku 7 119 (2002.a. 7 760) tuhat krooni ja kapitalirendi makseid 1 394 (2002: 836) tuhat krooni. Informatsioon pangalaenu tagatiste kohta on toodud lisa 22.

Lisa 16. Dividendi tulumaks

Ettevõtte jaotamata kasum 31. detsembril 2003 moodustas 326 612 tuhat krooni. Eraldist dividendide tulumaksu maksmiseks ei moodustata, kuid ettevõtte vaba omakapitali suhtes arvestatakse, et:

- bilansipäeva seisuga on võimalik omanikele dividendidena välja maksta 241 693 tuhat krooni
- eelpool mainitud dividendide väljamaksmisel tuleks dividendidelt tasuda tulumaksu 84 919 tuhat krooni.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2004.a. kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei ületa jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2003.

Tulevastel perioodidel on emaettevõttel võimalik dividendide väljamaksmisel tekkivast tulumaksukohustusest teha järgmisi mahaarvamisi:

- dividendi tulumaksu katteks edasikantav mahaarvamise õigus (tuhandetes kroonides)	1 030
---	-------

Aruande koostamispäeva 26.02.2004 seisuga on teada informatsioon, et PKC Group OY on välja kuulutanud dividendi 2 eurot aktsia kohta. Harju Elektri omanduses oli 31.12.03 seisuga 606 tuhat PKC Group OY aktsiat. Harju Elektri osalus PKC Group aktsiakapitalis (üle 10%) annab õiguse PKC Group'ilt saadud dividendide maksmise aluseks olnud kasumiosalt välismaal makstud tulumaksu mahaarvamiseks Eestis. 2003.a. laekus Keila Kaablilt dividende 3 miljonit krooni, mida saab maksuvabalt edasi maksta. Harju Elektri juhatus on teinud ettepaneku maksta omanikele dividende 4 krooni aktsia kohta kokku 21,6 miljonit krooni, mis on võimalik, arvestades eeltoodud infoga, omanikele välja maksta ilma, et tekiks tulumaksukohustust.

Lisainformatsioon emaettevõtte osaluste kohta äriühingutes on esitatud lisades 6-8.

Lisa 17. Aktsiakapital

ASi Harju Elekter aktsiakapital üldsummas 54 miljonit krooni jaguneb 5 400 tuhandeks lihtaktsiaks nimiväärtusega 10 krooni. Väljastatud on 5 400 tuhat lihtaktsiat pluss 200 tuhat aktsiaoptiooni. Iga optioon annab õiguse ühele ASi Harju Elekter uuele aktsiale nimiväärtusega 10 ja ostuhinnaga 40 krooni. Optioonide realiseerimisel 30. septembril 2004 suureneb ASi Harju Elekter aktsiakapital 2 miljonit krooni võrra summani 56 miljonit krooni ja lihtaktsiate maksimaalne võimalik arv peale optiooni realiseerumist on 5 600 tuhat. Põhikirja järgi on maksimaalne lubatud aktsiate arv 20 miljonit. Täpsem informatsioon ASi Harju Elekter juhtorganite liikmete omanduses olevate aktsiate ja optioonide kohta on toodud lisa 25.

2003.a. maksti omanikele dividende summas 10 800 (2002: 7 560) tuhat krooni, millega ASile Harju Elekter tulumaksukohustust ei kaasnenud. Aktsionäridele, kes kuulusid maksustatavasse kategooriasse, väljamakstud dividendidelt arvestatud tulumaksukohustuse katsid täies ulatuses seadusega lubatud mahaarvamised.

Lisa 18. Segmentiaruanne

ASi Harju Elekter kontserni esmase segmentiaruandluse formaadi aluseks on ärisegmentid ja lisanduva formaadi aluseks on geograafilised segmentid tegevuse asukoha järgi.

Kontsern tegutseb kahes põhilises ärisegmentis:

“*elektrotehnika*” – elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja turustamine ning erinevate allhanketööde teostamine energia-, ehitus- ja tööstussektorisse, mitmesuguste elektrotehnikatoodete vahendusmüük – emaettevõtte ja tütarettevõtte Satmatic;

“*telekommunikatsioon*” - telekommunikatsiooni sektori tellimusel andmesidevõrkudele mitmesuguste toodete valmistamine ja turustamine, arvutivõrkude, side- ja valvesüsteemide paigaldamine, sideteenuste osutamine ning sideaparatuuri vahendusmüük – tütarettevõtte ELTEK.

Ärisegmentid

2003.a. (tuhandetes kroonides)	Elektrotehnika	Telekommunikatsioon	Elimineerimine	Kontsern KOKKU
Kasumiaruanne				
Kontserniväline müük	299 413	42 935		342 348
Segmentidevaheline müük	7 108	1 273	-8 381	0
Müük kokku	306 521	44 208	-8 381	342 348
Ärikasum	18 058	1 858	-6	19 911
Segmendi finantstulud ja -kulud	151 722	-588		151 134
Kapitaliosaluse meetodi kasum	5 163	0	-514	4 649
Tulumaks	-97	0	0	-97
Vähemusosa	-137			-137
Aruandeaasta puhaskasum	174 710	1 271	-520	175 461
Muu informatsioon				
Materiaalse põhivara soetamine	50 441	383		50 824
Materiaalse põhivara kulum	7 488	2 096	47	9 630
31.12.2003				
Segmendi varad	463 769	24 632	-31 801	456 600
Sidusettevõtted	26 476			26 476
Varad kokku	490 245	24 632	-31 801	483 077
Segmendi kohustused	68 920	14 050	-2 328	80 643

2002.a. (tuhandetes kroonides)	Elektro- tehnika	Telekommu- nikatsioon	Eliminee- rimine	Kontsern KOKKU
Kasumiaruanne				
Kontserniväline müük	236 480	34 732	0	271 212
Segmentidevaheline müük	10 309	1 338	-11 647	0
Müük kokku	246 788	36 070	-11 647	271 212
Ärikasum	14 349	1 553	-408	15 494
Segmendi finantstulud	1 874	-779	0	1 095
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum	6 294	0	-227	6 067
Jagamatud erakorralised tulud	0	0	0	30 641
Tulumaks	-44	0	0	-44
Aruandeaasta puhaskasum	22 517	774	-634	53 254
Muu informatsioon				
Materiaalse põhivara soetamine	12 434	513	-61	12 886
Materiaalse põhivara kulum	5 717	2 062	77	7 856
31.12.2002				
Segmendi varad	197 716	25 244	-25 519	197 440
Sidusettevõtted	26 587			26 587
Varad kokku	224 302	25 244	-25 519	224 027
Segmendi kohustused	50 289	15 932	-12 981	53 240

Geograafilised segmendid

Äritegevuse asukohtade kaupa jaguneb kontserni tegevus kahte geograafilisse segmenti:

Eesti – see on ema- ja tütarettevõtte ELTEK asukohamaa;

Soome – see on tütarettevõtte Satmatic asukohamaa;

Leedu – see on tütarettevõtte Rifas asukohamaa.

2003.a. / 31.12.2003 (tuhandetes kroonides)	Eesti	Soome	Leedu	Kontsern kokku
Tulud kontsernivälistele ostjatele	242 559	89 159	10 630	342 348
Segmendi varad	405 059	21 775	29 392	456 226
Sidusettevõtted	26 476	0	0	26 476
Varad kokku	431 535	21 775	29 392	482 702
Materiaalse põhivara soetus	46 261	1 300	2 890	50 452
2002.a. / 31.12.2002				
(tuhandetes kroonides)	Eesti	Soome	Leedu	Kontsern kokku
Tulud kontsernivälistele ostjatele	237 327	33 885	0	271 212
Segmendi varad	171 167	25 870	0	197 037
Sidusettevõtted	26 587	0	0	26 587
Varad kokku	197 753	25 870	0	223 623
Materiaalse põhivara soetus	11 690	1 196	0	12 886

Lisa 19. Müügitulud**Turgude lõikes**

Kontsernivälised tulud turgude asukohtade kaupa on:

(tuhandetes kroonides)	Kontsern		Emaettevõte	
	2003	2002	2003	2002
Eesti	180 832	150 530	163 830	139 023
Soome	134 169	104 686	36 231	45 289
Leedu	12 533	2 796	584	700
Euroopa Liit (v.a. Soome)	3 675	2 832	975	0
Muu Euroopa	2 899	2 355	2 899	506
Ida-Euroopa ja Venemaa	4 500	6 791	1 189	4 213
USA	3 740	1 223	0	0
KOKKU	342 348	271 211	205 708	189 731

Tegevusalade ja tootegruppide viisi

Kontserni äritegevus jaguneb kahte gruppi:

“põhitegevus” - tööstuslik tootmine ja omatoodangu turustamine;

“muu tegevus” – elektrotehnika- ja telekommunikatsioonitoodete vahendusmüük; põhitegevusvaldkonda kuuluvate teenuste osutamine ja vahendamine ning samasse ärisegmenti kuuluvatele firmadele tootmisvõimsuste rentimine.

(tuhandetes kroonides)	Kontsern		Emaettevõte	
	2003	2002	2003	2002
Põhitegevusala tooted				
- elektriseadmed	214 488	134 465	120 745	100 559
- autode ja telekommunikatsiooni seadmete juhtmeköidised (teenustöö)	0	38 926	0	20 096
- telekommunikatsiooni seadmete korpused	19 785	13 830	0	0
- lehtmetailtoided ja -tööd	28 470	26 112	9 967	9 182
- projekteerimine	1 360	0	0	0
- ehitusteenused	2 657	0	0	0
Kokku põhitegevus	266 760	213 333	130 712	129 837
Muu tegevus				
- kaubandus ja vahendusmüük	49 164	42 613	47 025	41 844
- põhivara rentimine	15 183	9 075	16 729	12 608
- muud teenused	11 241	6 190	11 242	5 442
Kokku muu tegevus	75 588	57 878	74 996	59 894
KOKKU KÄIVE	342 348	271 211	205 708	189 731

Lisa 20. Ühekordsed finantstulud

Aruandeaasta kasum sisaldab järgmisi ühekordse iseloomuga finantstulusid :

(tuhandetes kroonides)	2003	2002
- dividenditulu PKC Group Oyjlt	4 551	2 064
- kasum PKC Group OYJ aktsiate müügist	2 994	0
- kasum PKC Group OYJ aktsiate ümberhindlusest turuhinda	137 878	0
- kasum Keila Kaabel ASi aktsiate müügist ja osaluse muutusest	7 052	0
KOKKU	152 475	2 064

Lisa 21. Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta

	Ühik	2003	2002
Perioodi puhaskasum	1000 EEK	175 461	53 254
Perioodi keskmine aktsiate arv	1000 tk	5 400	5 400
<i>Tava puhaskasum aktsia kohta</i>	EEK	32,49	9,86
Opsiooni tingimused:			
- emiteeritavate aktsiate arv	1000 tk	200	200
- fikseeritud ostuhind	EEK	40	40
- emissioonist laekuv summa	1000	8 000	8 000
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta:			
- perioodi keskmine turuhind	EEK	78,54	33,64
- turuhinnas emiteeritavate aktsiate arv	1000 tk	102	200
- tasuta antavate aktsiate arv	1000 tk	98	0
- aktsiate korrigeeritud keskmine arv	1000	5 498	5 400
- <i>lahustatud puhaskasum aktsia kohta</i>	EEK	31,91	9,86

ASi Harju Elekter üldkoosoleku otsusega väljastati aktsiaoptioon. Optioonid annavad õiguse omandada Harju Elektri aktsiaid hinnaga 40 krooni. Optioonide realiseerimisel emiteeritakse 200 tuhat uut lihtaktsiat ning kõigi optioonide realiseerumisel laekuks ettevõttele 8 miljonit krooni.

Lisa 22. Laenude tagatised ja panditud vara

Panditud vara	Aktsiate arv tk	Investeerimis- laenu saldo 31.12.2003	Arveldus- krediidi limiit 31.12.2003	Pandi saajad
PKC Group Oyj aktsiad	250 000	14 637		Sampo pank
PKC Group Oyj aktsiad	33 000	2 303		Nordea Pank
PKC Group Oyj aktsiad	140 000	1 238	11 310	OKOBANK
Kokku panditud aktsiaid	423 000			

Panditud varad on 31.12.2003 seisuga bilansis kajastatud õiglase väärtuse meetodil, s.o. turuväärtuses.

Keila Kaabli tootmishoone juurdeehituse finantseerimiseks võttis Harju Elekter juulis Nordea pangast (Eesti) 383,5 tuhande euro (6 miljonit krooni) suuruses summas pikaajalist laenu. Laenu tagatiseks seati panga kasuks hüpoteek Haapsalus asuvatele kinnistutele.

Tütar- ja sidusettevõtete pangalaenude garantiideks on Harju Elekter pankadele pantinud kokku 116,5 tuhat PKC Group Oyj aktsiat. Lisainformatsiooni seotud osapoolte kohta on esitatud lisas 24.

Lisa 23. Potentsiaalsed kohustused

(tuhandetes kroonides)

Emaettevõttel AS Harju Elekter on seisuga 31.12.2003 järgmised kehtivad garantii- ja käenduslepingud:

Garantii objekt	31.12. 03	31.12. 02	Seotud osapooled	Tähtaeg
Arvelduskrediit kontsernikontolt	5 500	3 500	AS Eltek	tähtajatu
Pikaajaline pangalaen	3 400	4 120	AS Keila Kaabel	30.09.04
Arvelduskrediit (pangast)	5 368	6 505	AS Keila Kaabel	tähtajatu
KOKKU seotud osapooled	14 268	20 155		

Kõik lepingud on sõlmitud garanteerimaks seotud osapoolte kohustusi. Keila Kaabli bilansis on tasumata pikaajalise laenu saldo 31.12.2003 seisuga 5 miljonit krooni. Harju Elekter garanteerib sidusettevõtte laene oma osaluse ulatuses (34%) Keila Kaabli omakapitalis. Seega on tegelik garantii suurus bilansipäeva seisuga 1,7 miljonit krooni. Lisainformatsioon seotud osapoolte kohta on esitatud lisas 24.

Lisa 24. Tehingud seotud osapooltega

Seotud osapooled

ASi Harju Elekter seotud osapoolteks on 100%-lised tüdarettevõtted AS Eltek, Satmatic Oy ja 51%-line tüdarettevõtte Rifas UAB, sidusfirmad AS Keila Kaabel ja AS Saajos Balti, juhatuse ja nõukogu liikmed, nende lähikondlased ning AS Harju KEK, kelle omanduses on üle 30% ASi Harju Elekter aktsiatest.

Ost-müük

AS Harju Elekter on ostnud ja müünud oma kaupu ning osutanud teenuseid seotud osapooltele alljärgnevalt:

Seotud osapooled (tuhandetes kroonides)	2003		2002	
	Ost	Müük	Ost	Müük
Eltek	1 273	4 552	1 258	3 466
Satmatic Oy	1 024	1 221	22	339
RifasUAB	0	310	0	0
AJT Harju Elekter	0	0	4 319	2 162
Keila Kaabel	6 667	6 843	5 518	5 652
Saajos Balti	1 742	4 936	1 816	3 110
Harju KEK	1 072	78	71	32
KOKKU	11 778	17 942	13 004	14 761

Osapoolte omavahelised ostu-müügitehingud jagunesid tehingu sisu järgi alljärgnevalt:

Tehingu sisu (%)	2003		2002	
	Ost	Müük	Ost	Müük
Ostetud kaup edasimüügiks	51,55	0,00	40,69	0,00
Materjalid, komplekteeritavad tootmise vajadusteks	34,61	17,80	19,70	15,04
Tööstuslik allhange (teenustööd)	0,83	14,75	0,00	9,16
Põhivara rentimine	0,00	31,82	0,00	50,34
Juhtimisteenus	0,00	20,36	0,00	21,58
Muud teenused	13,00	15,26	39,62	3,88
KOKKU	100,00	100,00	100,00	100,00

Muud teenused on ehitus- ja sideteenused, kinnisvara remont ja hooldus jmt. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei ole tehingutes eelpool nimetatud osapooltega kasutatud turuhinnast oluliselt erinevaid hindu.

Investeeringud

2003.a. ostis Harju Elekter Harju KEKilt maad ja ehitisi, makstes kinnisvarainvesteeringu eest kokku 2 895 tuhat krooni, sellest maa eest 1 891 tuhat krooni..

Finantseerimine

Soome tütarettevõtte tagastas 2003.a. pikaajalist laenu 4 968 tuhat krooni. Laen anti 2002.a. põhi- ja käibevara soetamiseks. Laenu intressimäär on 5%. 2003.a. on emaettevõtte kasumiaruandes finantstuludesse arvestatud 418 tuhat krooni intressitulud.

Tütarettevõtte Eltek maksis 2003.a. emaettevõttele tagasi kogu lühiajalise laenu kokku 900 tuhat krooni. Eltekilt laekus emaettevõttele intressitulu 37 tuhat krooni. Intressimäär oli 8%.

Informatsioon seotud osapooltele antud pikaajalistest laenudest, laenude tagastamisest ja laenuingimustest on toodud lisas 9.

Garantiid, käendused

Sidusettevõtte AS Keila Kaabel ja Nordea panga vahel 28.06.02 sõlmitud laenulepingut garanteerib Harju Elekter 34% ulatuses. Antud garantii suurus on 3,4 miljonit krooni. Varasemast ajast kehtib 5,4 miljoni krooni suurune garantii arvelduskrediidi tagamiseks. Garantiid pandiga tagatud ei ole.

Emaettevõtte on pantinud PKC Groupi aktsiaid tagamaks tütarettevõtte Satmaticu 300 tuhande euro suurust arvelduskrediiti. Varasematest perioodidest kehtivad ELTEKi pikaajalise laenu (investeeringislaenu tasumata osa 31.12.2003 2 303 tuhat krooni) ja sidusettevõtte Saajos Balti 67 tuhande euro suuruse arvelduskrediidi tagamiseks sõlmitud pandilepingud.

Lisainformatsioon seotud osapoolte kohustuste tagamiseks ASi Harju Elekter poolt sõlmitud, 31.12.2003 seisuga kehtivate garantiilepingute kohta on toodud lisas 23 ja panditud varade kohta lisas 22.

Saldod seotud osapooltega	Nõuded		Kohustused	
	31.12.03	31.12.02	31.12.03	31.12.02
Tütarettevõtetega kokku	7 254	12 828	237	153
ELTEK kokku	1 684	2 302	231	153
sh. tasumata arved	1 684	1 402	231	153
lühiajaline laen	0	900	0	0
Satmatic kokku	5 469	10 526	6	0
sh. tasumata arved	257	339	6	0
pikaajaline laen	5 203	10 170	0	0
lühiajaline laen	9	17	0	0

Saldod seotud osapooltega	Nõuded		Kohustused	
	31.12.03	31.12.02	31.12.03	31.12.02
Sidusettevõtete kokku	6 028	1 858	848	554
sh. AS Keila Kaabel	2 007	1 000	401	318
AS Saajos Balti	4 021	858	447	236

Lisa 25. AS Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmete osalus

	Aktsiate arv tk	sh. märgitud optsoon tk	Otsese osaluse %	Kaudse osaluse %
<u>Nõukogu</u>				
Palla, Endel	316 336	5 000	5,65	10,58
Kirsme, Lembit	465 000	5 000	8,30	6,69
Talgre, Madis	5 000	5 000	0,09	0,44
Tombak, Triinu	5 000	5 000	0,09	0,00
Kabal, Ain	5 000	5 000	0,09	0,00
Kokku	796 336	25 000	14,22	17,71
<u>Juhatus</u>				
Allikmäe, Andres	62 300	5 000	1,11	0,27
Padjus, Karin	36 731	5 000	0,66	0,24
Libe, Lembit	5 000	5 000	0,09	0,15
Merisalu, Ülo	5 500	5 000	0,10	0,00
Kokku	109 531	20 000	1,96	0,66

Juhatus ja nõukogu liikmetele kuuluvate aktsiate hulka on arvatud ka 2001.a. jooksul antud aktsiaoptsoonide alusel tulevastel perioodidel saadavad aktsiad.

Lisa 26. Üle 5% aktsiatega määratud hääli omavad aktsionärid

	Aktsiate arv tk	Osaluse %
AS Harju KEK	1 674 000	31,00
Nordea Bank Finland PLC	642 705	11,90
Lembit Kirsme	460 000	8,52
Skandinaviska Enskilda Banken Ab	334 700	6,20
Endel Palla	311 336	5,77
KOKKU	3 422 741	63,38

Aktsionäride omanduses olevate aktsiate arv ja osaluse protsent on fikseeritud 02.01.2004 kell 8.00 seisuga.

Juhatus ja nõukogu allkirjad 2003.a. majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud ASi Harju Elekter ja kontserni 2003.a. tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Juhatus:

Andres Allikmäe	juhatuse esimees	.....	„.....“ 2004
Lembit Libe	juhatuse liige	.....	„.....“ 2004
Ülo Merisalu	juhatuse liige	.....	„.....“ 2004
Karin Padjus	juhatuse liige	.....	„.....“ 2004

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande (lk. 3-37), mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Nõukogu:

Endel Palla	nõukogu esimees	.....	„.....“ 2004
Ain Kabal	nõukogu liige	.....	„.....“ 2004
Lembit Kirsme	nõukogu liige	.....	„.....“ 2004
Madis Talgre	nõukogu liige	.....	„.....“ 2004
Triinu Tombak	nõukogu liige	.....	„.....“ 2004

Audiitori järeldusotsus

AS Harju Elekter aktsionäridele

Oleme auditeerinud AS Harju Elekter (edaspidi "emaettevõtte") 31. detsembril 2003 lõppenud majandusaasta kohta koostatud konsolideerimata raamatupidamise aastaaruannet ja AS Harju Elekter konsolideerimisgrupi (edaspidi "kontsern") 31. detsembril 2003 lõppenud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Nimetatud aruanded, mis on esitatud koos kajastamiseks nii emaettevõtte kui ka kontserni finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid, on toodud lehekülgedel 9 kuni 36 ning nende õigsuse eest vastutab emaettevõtte juhatuse. Meie ülesanne on anda auditi tulemustele tuginedes hinnang emaettevõtte konsolideerimata raamatupidamise aastaaruande ja kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta.

Sooritasime auditi kooskõlas Eesti Vabariigi auditeerimiseeskirjaga. Nimetatud eeskiri nõuab, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, ega raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu ja ebatäpsusi. Auditi käigus oleme väljavõtteliselt kontrollinud tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Meie audit hõlmas ka raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi ning seisukohavõttu raamatupidamise aastaaruande esituslaadi suhtes tervikuna. Arvame, et meie audit annab piisava aluse arvamus avaldamiseks.

Emaettevõtte

Oleme seisukohal, et ülalmainitud konsolideerimata raamatupidamise aastaaruanne kajastab kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega olulises osas õigesti ja õiglaselt emaettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2003 ning siis lõppenud aruandeperioodi majandustulemust ja rahavoogusid.

Kontsern

Oleme seisukohal, et ülalmainitud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega olulises osas õigesti ja õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2003 ning siis lõppenud aruandeperioodi majandustulemust ja rahavoogusid.

Tallinn, 26. veebruar 2004

Andris Jegers
Vannutatud audiitor

Indrek Alliksaar
Vannutatud audiitor

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

(kroonides)

ASi Harju Elekter jaotamata kasum on:

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	151 151 324
2003.a. puhaskasum	175 460 884

Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2003:	326 612 208
--	-------------

Juhatus teeb ettepaneku kasumi jaotamiseks alljärgnevalt:

Dividendideks (4,00 krooni aktsialt)	21 600 000
--------------------------------------	------------

Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist	305 012 208
--	-------------

Andres Allikmäe	juhatuse esimees	.....	„.....“..... 2004
-----------------	------------------	-------	-------------------

Lembit Libe	juhatuse liige	.....	„.....“..... 2004
-------------	----------------	-------	-------------------

Ülo Merisalu	juhatuse liige	.....	„.....“..... 2004
--------------	----------------	-------	-------------------

Karin Padjus	juhatuse liige	.....	„.....“..... 2004
--------------	----------------	-------	-------------------